

Naročnina mesečno
25 Din, za izmuz-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
izmuzstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENEK

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Lunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Božična številka „Slovenca“

Izide jutri v nedeljo v zelo povečanem obsegu in visoki nakladi. Številka bo vsebinsko prvovrstna, posebno zanimanje bo vzbudila bogato ilustrirana božična priloga. — »Ponedeljski Slovenec« izide v sredo, »Slovenec« pa v četrtek.

Uničevanje rodilnosti iz eugeničnih razlogov

Letos 14. julija je nemška vlada izdala »Zakon o preprečitvi nezdravega zaroda«, ki bo stopil v veljavo 1. januarja prihodnjega leta. Po tem zakonu bodo z operacijo iz eugeničnih razlogov uničili rodilnost pri vseh takih, kjer je po izkušnjah zdravniške znanosti velika verjetnost, da bodo rodili le nezdrav in manj vreden zarod. Seveda mora takšno mnenje podati izveden zdravnik po vestni preiskavi in ga mora potrditi nalašč za to postavljeno posebno sodišče. Pacient ima pravico, da se pritoži še na prizivno sodišče, katerih je v ta namen v državi postavljenih 27. Po pritrdilni razsodbi apelacijskega razsodišča bo kandidat za sterilizacijo brezpogojno operiran tudi proti lastni volji in če treba s silo, razven, ako se umakne iz javnega življenja v kak zavod, kjer je vsaka prokreacija izključena. Zakon, ki šteje 18 paragrafov, našteva imenoma bolezn, radi katerih bo državna oblast zahtevala sterilizacijo: umobolnost, schizofrenija, dedna božjast, deden vidov ples, dedna gluhost, težke telesne okvare in težak alkoholizem. Po približnostnem računu jih je v državi do 400.000, ki bodo s tem zakonom prizadeti.

Mnogi evgeniki, to je zdravniki, ki se pe-
čajo s higieno človeškega rodu, so nad nemškim narodnosocialističnim zakonom naravnost navdušeni. Smatrajo ga za velik uspeh evgenike in mislijo, da bi bilo za človeštvo velika do-
brota, ko bi v tem oziru Nemce posnemali tudi po drugih državah. V svoj prilog navajajo več razlogov. Predvsem opozarjajo na obli pojav, da imajo baš manjvredni bodisi v zakonu bodisi izven zakona navadno celo številčnejše potomstvo kakor normalni ljudje, kar utegne imeti za posledico, da bo splošen duševni in fizični nivoj naroda polagoma tako padel, da ne bo več zdržal tekme z drugimi krepkejšimi sosedi. Zato je, pravijo, dolžnost države, da s primer-
nimi zakoni pravočasno prepreči, da ne pride tako daleč, da bi v narodni družini bilo toliko duševno in fizično manjvrednih, da bi zdravo in normalno prebivalstvo bilo ogroženo. Pri na-
rodih ne gre le za njih število temveč tudi za njih vrednost. Zato naj se vlada ne plaši tudi
ed tako brutalni zakoni, kakor je nemški, zlasti, ko se ve, da se s samo prepovedjo za-
konske zveze, kakor imajo po nekaterih drža-
vah Severne Amerike uzakonjeno za manj-
vredne, nikakor ne pride do zaželjenega cilja.

Za nasilno sterilizacijo govore torej tehtni razlogi, ki se bodo zdeli veljavni in absolutno upravičeni zlasti še takim, katerim je rasa, na-
rod edina in izključna vrednota, da ne rečemo božanstvo, kamor štejejo tudi narodni socialisti v Nemčiji. Vendar pa fašizem v tem pogledu ni povsod enakega mnenja in je Nemce zelo za-
bolelo, ko je znan italijanski fašistični vodja na tozadevni predlog odvrnil: »Prepustimo to neumnost le kar drugim!« Pa tudi nemški fa-
šisti ne morejo enostavno mimo senčnih strani, ki jih njihov evgeničen zakon za varstvo germanske rase vsebuje.

Brez dvoma je znanost danes že tako daleč napredovala, da bodo evgenične indikacije v največ slučajih točne. Če zdravniki kje predvi-
dijo manjvredno potomstvo, se bo jako ver-
jetno tako tudi zgodilo. Vendar o absolutni go-
tovosti ni mogoče govoriti. Nasprotno, člove-
štvo bi bilo oropano mnogih izrednih genijev (n pr. Mozarta!), ko bi v prejšnjih časih strašili podobni zakoni po svetu. Saj tudi zdravim in normalnim roditeljem ne more nihče z abso-
lutno gotovostjo garantirati potomstva brez sle-
herne okvare, ko pa je znano, da imajo baš in-
telektuelno visokostojeci roditelji mnogokrat otroke, ki jim v nikakem oziru ne delajo časti.

Že to je šibka stran nemškega zakona o prisilni sterilizaciji. Toda, kar je daleko važ-
nejše in pomembnejše, je pa to, da država eno-
stavno nima pravice, poseči tako daleč v indi-
vidualne pravice in svobodo svojih državlja-
nov. Poedinec ima pravico, da ga država varuje pred poškodbami, kaj šele, da bi država sama smela napasti njegovo integriteto, dokler se s
ničemer ni pregrešil. Tudi se ne more reči, da
dela država proti bodočim zločincem in pohab-
ljencem, ki jih bo morala vzdrževati. Dokler so
že druga sredstva na razpolago, da se odvra-
tijo — in takšna sredstva so mogoča — ne sme
država uporabljati načinov, ki tako zelo okri-
nijo človeško svobodo. V tem oziru je čisto ne-
dvomno nauk tudi katoliške Cerkve, kakor ga
podaja znana Pijeva okrožnica o krščanskem
zakonu (31. dec. 1930). Enciklika izjavlja, da je
proti vsakemu pravu in vsaki pravičnosti, ako
se državi daje pravica, da se ljudem, ki so sicer
za zakon sposobni, z operacijo jemlje rodno
moč, samo zato, ker je po zakonih in mnenjih
znanosti radi dedovanja pričakovati manjvred-
nen zarod. Država nima direktne oblasti do te-
lesnih organov svojih podložnikov. Pravtako
ne sme ne iz evgeničnih ne iz katerikoli dru-
gih razlogov biti okvarjena integriteta člove-
škega telesa, ako ni krivde in s tem vzroka za
kazno. Po tem nauku bi sterilizacija ne bila
dovoljena niti v tem slučaju, ko bi prizadeti
svobodno pristali na takšno operacijo.

Zakon o nasilni sterilizaciji pa ni le proti-
naraven ampak je tudi nemoralen radi velike
sevarnosti spolne podivjanosti. v kolikor se

Diplomatska bitka na Dunaju

Avstrijski zvezni kancler Dollfuss

Dunaj, 22. dec. (Posebno poročilo »Slovenca«.)
Tukaj imamo vtis, da je božično premirje, ki ga
je naročila vlada in ki naj zagotovi Avstriji na
znotraj političen mir do srede januarja, sija na pri-
lika za čim večje udejstvovanje na polju zunanje
politike. Avstrija stopa zopet v ospredje zani-
manja Evrope in med dvema taboroma, ki si delita
evropske narode, je postala Avstrija skrajno za-
želen predmet, za katerega so posamezne skupine
pripravljene tvegati tudi večje žrtve.

Uradno smo obveščeni, da pride na Dunaj še
v januarju francoski zunanji minister in da mu bo
v kratkem presledku sledil ali ga celo prehitel zu-
nanjepolitični svetovalec Mussolinijev minister Su-
vich. Ker pada v oči, da francoski in italijanski
diplomati ne zasledujeta istih namenov in istih ci-
ljev, moramo pač verovati, da se vsi okrog Au-
strije in za Avstrijo trdovratna politična borba,
ali naj se priključi političnemu območju Francije
in njenih zaveznikov, ali če naj služi še nadalje
političnim načrtom Italije in njenih sodelavnikov.

Francози pred Dunajem

Ofenziva od strani Francije se vrši v zelo hi-
trih etapah. Maja meseca je francosko zunanje
ministrstvo dalo nekako »svobodne roke« italijanski
politiki in sedaj je vse to izvršeno, sedaj so sto-
pili v ospredje drugi načrti, ki naj Avstrijo iz-
trgajo iz dosedanjih tirov in jo včlenijo v podonav-
sko območje Male zveze. Sodeč po tukajšnjih li-
stih vseh barv, bo avstrijska vlada z veseljem
sprejela Paul-Boncourja, ki bo — brzokone z de-
narjem v žepu — prišel vabiti Avstrijo, da sprejme
načrt obnove Podonavja, ki ga je na podlagi svoje
dni zavrnjenega načrta Tardieua na novo izdal dr.
Beneš. Položaj je že toliko dozorel, da listi od-
krito pozdravljajo to zamisel, ki bi za vselej o-
mogčila priključitev Avstrije k Nemčiji. Majhna
izjema je le »Reichspost«, ki pravi, »da še niso po-
dani vsi pogoji za vključitev Avstrije v kakšno iz-
rečno protinemško politično skupino« in da bi bilo
»boljše, če bi Avstrija mogla ostati nevezana na
vse strani«, toda vpliv denarnikov, kot so finančni
minister Schmitz in predsednik Narodne banke
Kienboeck, so tako močni, da nima smisla pri-
krihati dejstva, da je trenutno Avstrija pripravljena
storiti odločilni korak in preiti pod politično za-
stavo Francije in njenih vzhodnoevropskih zavez-
nikov.

Italija hiti na bojno polje

Potovanje Suvicha pa ima v tej luči nalogo, da
Avstrijo v zadnjem trenutku »reši« za Italijo. V
tej zvezi se je raznesla po Dunaju tudi vest, ki je
na uradnih mestih še ni bilo mogoče kontrolirati,
da bo prinesel Suvich na Dunaj nek nov predlog,
o katerem se je posvetoval baje tudi že s Hitler-
jem ob priliki svojega bivanja v Berlinu. V Berli-
nu so menda spoznali, da bo Nemčija popolnoma
obkrožena okrog in okrog, ako se francoska ofen-
ziva sedaj posreči, in se sklone obroč tudi še v
Avstriji. Nemčija bi bila odrezana tudi od Italije.
Zato je bila splošna zamisel, da bi se načrti tran-

Dunajska vremenska napoved: Nobene bistvene
spremembe vladajočega vremenskega značaja.

steriliziranci morejo brez vsega udajati spolni
sli, ne da bi se bilo treba bati potomstva in s
tem združenih stroškov. Nemški zakon bo pač
preprečil za ceno protinaravnega, brutalnega
akta rojstvo nekaj tisoč verjetno manjvrednih,
bo pa istočasno dal povod za močno širjenje
raznih spolnih bolezni, ki bodo kaj slaba pri-
dobitev tega evgeničnega eksperimenta. Gotovo
je blaznost grozna bolezen, toda za kaj potem
smatramo avtorji zakona n. pr. sifilis? Saj je
znan izrek francoskega plemiča svojemu sinu,
ki je odhajal v tujino: »Si vous ne craignez pas
Dieu, craignez la vérole.« Obširneje pisati o
tem, se nam zdi docela odveč.

Z vsem tem pa nikakor ni rečeno, da Cer-
kev ne bi cenila resnega prizadevanja evgeni-
kov za izboljšanje fizičnega zdravja narodov.
Nasprotno! Tudi Cerkev hoče zagotoviti usodo
zdrave družine. Zahteva le, da se to ne zgodi
na način, ki ga smatra za nedovoljenega. Enci-
lika pa sama opozarja, da bo dedno obremenje-
nim ljudem treba pogosto zakon odsvetovati.
Mislimo, da človek, ki je dedno obremenjen in
ki kljub zdravniškemu mnenju, ki mu zakon iz
evgeničnih razlogov nujno odsvetujejo, sklone
zakonsko vez, — da tak človek tudi ne more

Za „koroški koridor“

Senzacionalno ozadje Boncourjeve in Suvichove dirke na Dunaj

coske diplomacije prebili na avstrijski točki s spo-
razumom med Italijo—Nemčijo—Jugoslavijo, ki bi
se mu kot četrta pridružila še Avstrija z garancijo
samostojnosti. Te vesti so brez dvoma absurdne,
naravnost zlohotne, saj je vendar znano, kako je-
kleno drži skupaj blok držav Male zveze in kakšna
je njihova enotnost v zunanje političnih korakih.

„Avstrijski koridor“

Bolj resnične bodo domneve, ki izvirajo iz av-
strijskih vojaških krogov, da hoče Italija na vsak
način preprečiti, da izgubi možnost, da bi se po-
služevala »avstrijskega koridorja«, kakor imenuje-
jo namreč v vojnogigijenski literaturi celovško
kotlino, oziroma vse slovensko ozemlje od Pod-
kloštra do Celovca in Pliberka. »Avstrijski kori-
dor« je za Italijo najkrajša zveza z Madjarsko, ako
bi Madjarska kdaj potrebovala Italijanske pomoči.
V vseh dosedanjih stikih, ki jih je Italija navezala
na Avstrijo, je vprašanje »avstrijskega koridorja«
igralo vedno prvenstveno vlogo in še letos v poz-
nem poletju se je govorilo, da je bila podpisana
posebna tajna pogodba med Italijo in Avstrijo, v
kateri naj bi bila Italija dobila neka zagotovila
glede uporabe celovške kotline kot prehodnega
ozemlja za svoje čete in sicer ne za vzpostavitev
reda v Avstriji, kot se je govorilo, ampak za po-
moč — Madjarski.

V primeru, da zmagovito prodre francoski na-
črt, potem je Koroška kot prehodna strateška
cesta za Italijo in Madjarsko izgubljena. Zato ima
Mussolini dovolj vzrokov, da pošlje na Dunaj svo-
jega ministra, da z denarjem in z grožnjami pri-

dobi Avstrijo, oziroma, da si zavaruje pravice do
slovenskega koroškega ozemlja, ki naj postane hod-
nik za italijansko vojsko.

V tem pravcu, mislim, se bo vršilo novoletno
obleganje Dunaja. Način, kako je Dollfuss ohladil
Starhembergovo navdušenje za avstrijski fašizem v
italijanskem duhu, je za nas laike dovolj močan
dokaz, da bo avstrijska vlada zaprla obzidje za
nadaljnje vplive od juga. Ing. Sch.

Vprašanje slovenske Koroške stopa nenadoma v ospredje?

Dunaj, 22. dec. b. Pod naslovom »Narodno-
socialistična izdaja« objavlja krščanskosocialna
»Reichspost« informacije iz Berlina, po katerih bi
se v slučaju priključka Avstrije k Nemčiji dosegel
med Nemčijo in Jugoslavijo sporazum, po katerem
bi bila Nemčija pripravljena, da odstopi Jugosla-
viji spodnji del Koroške, ki je leta 1919 pripadel
Avstriji. Vsi dunajski listi ponatiskujejo danes te
informacije in pristavljajo, da je treba ta sklep na-
rodnih socialistov še kontrolirati. Zadeva se bo
obravnavala tudi ob priliki obiska dr. Beneša na
Dunaju v januarju 1934.

Titulescu povabljen v Paris

Pariz, 2. dec. e. Potrjujejo se vesti, da je ro-
munskega zunanji minister Titulescu sprejel povabilo
francoske vlade, da pride v Pariz na razgovor s
francoskimi državniki. Datum potovanja v Pariz še
ni določen, računa pa se v tukajšnjih krogih, da bo
Titulescu v Parizu sredi meseca januarja.

Konec delavskih zbornic v Avstriji

Reforma socialnega zavarovanja - Novi davki

Dunaj, 22. dec. Minister g. Schmitz je pozval k
sebi predsednika in glavnega tajnika Delavskih
zbornic, da bi jima razložil načrt vlade za reorga-
nizacijo stanovskega predstavništva in Delavskih
zbornic. Mandat sedanjih zborskih poteče 31. de-
cembra. Vlada ima v načrtu, da izvede korporativ-
no organizacijo. Sestavljen se bo odbor, v katerem
bodo predstavniki delodajalcev in nameščencev,
kakor tudi izvedenci; ta bo proučil pot, po kateri
naj bi se uvedla korporacijska organizacija v in-
dustriji, obrti in trgovini. Dokler se ne uveljavi ta
načrt, ostanejo Delavske zbornice v funkciji, ven-
dar jih bodo vodili odbori, ki jih bo imenoval mi-
nister za socialno skrbstvo po posvetovanju s pred-
stavniki delavstva in delodajalcev. V teh odborih
bo tudi predstavnik države. Predsednik Delavskih
zborskih Weigl je v odgovor na ministrova izjava
nizal dejal, da vztrajajo delavci, kakor tudi name-
ščenci, pri svoji zahtevi, da predstavljajo njihove ko-
risti samo stanovska organizacija, ki si jo sami
svobodno izvolijo. Minister Schmitz je odgovoril,
da bo vlada pri izvedbi korporacijskega načrta
upoštevala želje delavskega stana.

Po najnovejših vesteh namerava vlada izvesti
radikalno reorganizacijo socialnega zavarovanja.
Prav za prav gre samo za reorganizacijo doseda-

nega nabiranja sredstev za vzdrževanje socialne-
ga zavarovanja. Delodajalci so že dolgo pritiskali
na vlado, da bi jih razbremenila v pogledu social-
nega zavarovanja. Končno se je vlada odločila za
reformo in sicer v tem smislu, da ne bodo delo-
dajalci obvezni po številu delavstva in name-
ščencev, temveč da se za socialno zavarovanje
vpelje na prometni davek posebna doklada, kate-
re izkupiček pojde za stroške socialnega zavar-
vanja. Le del tega povznanja bi nosil producent,
glavni del pa bi padel na konsumenta. Nova do-
klada bi vrnila okoli 700 milijonov šilingov in s tem
denarjem bi vzdrževali vse ustanove, ki so nastale
radi vpeljave socialnega zavarovanja, tako bolni-
ške blaginje in bolnišnice. Na nekatere vrste bla-
ga bi se prometni davek povzval od 12 na 70%.

Inozemske tovarnarje po posebno zanimala do-
ločba, da se ta doklada na prometni davek od
blaga, ki je namenjen za izvoz, ne bo pobirala.
To se pravi, da bodo avstrijski tovarnarji to bla-
go v inozemstvu lahko ceneje prodajali, kakor do-
ma in da bo na ta način nastal dumping. S tem se
bo seveda konkurenčnost avstrijskega blaga v ino-
zemstvu dvignila. Vsi industrijski niso zadovoljni s
to reformo, ker se bo, da se bo konsum radi po-
višanja cen doma zelo zmanjšal.

Centrum je bil pošten! Profesor Dessauer je nedolžen

Dunaj, 22. dec. V procesu proti prof. dr. Des-
sauerju, ki je bil v Gladbachu in ki se je zaključil
z oprostitvijo obeh glavnih obtožencev, to je prof.
dr. Dessauerja in dr. Knechta, je bila zdaj priob-
čena tudi motivacija razsodbe. Ta je glede na sil-
no gonjo, ki jo je vprizoril Hitlerjev tisk proti
Dessauerju in vsem bivšim voditeljem centra v
Nemčiji, nadvse značilna. Sodišče je ugotovilo, da
ni mogoče dokazati Dessauerju nikake krivde. Tu-
di kupčija, ki je bila sklenjena med založbo »Volks-
vereine« in prof. Dessauerjem, je bila s pravnega
in tudi s čisto trgovskega vidika popolnoma na
mestu. Prof. Dessauer, ki je kupil delnice »Caro-
lus« za 90.000 mark, je plačal po mnenju sodišča
primerno ceno. Obtožba, da so pisma, ki jih je pi-
sal Dessauer poslanca dr. Lammerju, vsebovala
neresnico, tudi ne drži. Kupčijo je Dessauer skle-
nil, samo da reši »Volksvereine«, ugotavlja motiva-
cija, in pri tem mu ni šlo za osebne interese. Des-
sauer se je tudi v vojni vedel kot zanesljiv nemški
državljan in mu s tega vidika ni mogoče nič oči-

tati. Stroške za sodno postopanje, kakor tudi stro-
ške, ki jih je imel prof. Dessauer, mora v smislu
razsodbe nositi država.

V zapor radi Försterja

Köln, 22. dec. Policijski upravnik v Gladbachu,
kjer je bil proces proti prof. Dessauerju, je izjavil
predstavnikom tiska, da je odredil aretacijo advo-
kata dr. Thormanna iz Frankfurta, ki je branil
prof. Dessauerja. Policija je pri hišni preiskavi ugo-
tovala, da je bil dr. Thormann v zvezi s prof. F. V.
Försterjem, ki živi zdaj v Parizu kot politični pre-
gnanec. Policija izjavlja, da ima dokaze v rokah,
da je bil tudi Dessauer v zvezi s prof. Försterjem.

Kralj in kraljica v Zagrebu

Zagreb, 22. decembra. Danes ob 11 dopoldne
je kraljica Marija obiskala tukajšnjo porodnišnico
in ginekološko kliniko.

V društvu »Materinstvo« je bila danes bo-
žična proslava. Odposlanec kraljice kapetan Ada-
movič je ob 10 dopoldne izročil društvu 5000 Din
kot dar kraljice.

Kraljica je danes donoldne obiskala božično
svečanost, ki jo je priredilo gospodinsko društvo
sv. Vinka župnije sv. Marka v mestni palači v Ma-
toševi ulici.

Zvečer je kralj obiskal revno železničarsko
kolonijo na jugovzhodu mesta pod Haskovim igri-
ščem. Nj. Vel. kralj je odšel med delavce in želez-
ničarje, ki so se ravno vračali z dela.

Maksimov v Zagrebu

Zagreb, 22. dec. Davi je priploval v Zagreb
grški zunanji minister Maksimov. Ze dopoldne je
imel od 10 do 11 v hotelu »Esplanade« razgovor z
jugoslovanskim zunanjim ministrom Jevtičem. Po
končanem razgovoru je izjavil novinarjem, da je
zadovoljen, ker je prišel v Zagreb, tembolj, ker bo
Zagreb igral važno vlogo pri reševanju pomembnih
vprašanj na Balkanu. Dalje je naglasil, da je za-
dovoljen z razgovorom, ki ga je imel s svojim
jugoslovanskim tovarišem zunanjim ministrom Jev-
tičem. Konferenca se bodo nadaljevala popoldne.

Zagreb, 22. decembra. AA. Danes ob 9.50 sta
se pripeljala minister Dragomir Stojanović in mi-
nister brez listine dr. Andjelinovič.

Verax.

Sir John Simon v Parizu

Anglija, govori jasno!

Francija odklanja pogajanja brez svojih zaveznikov

Pariz, 22. dec. Francoska javnost presoja pričo prihoda angleškega zunanjega ministra mednarodni položaj tako-le: Zaradi angleške neodločnosti se je položaj kompliciral. Angleška zunanja politika nima določenih smernic. Odkar je Nemčija odšla iz Zeneve in zapustila razorožitveno konferenco, se angleška politika stalno izpreminja. Včasih se zdi, da bi Angleži radi utrdili položaj razorožitvene konference, včasih zopet, da se potegujejo za pakt četvorice, kakor si ga želi G. Mussolini, ki je v načelu nasprotnik Zveze narodov. Anglija nima določene zunanje politične smeri in zato so si tudi njena dejanja pogosto v polnem nasprotju. V sedanjem trenutku je potrebna mirna kri, odločnost in vztrajnost, pravi pariški »Temps«; s tem v nasprotju je žalibog neodločnost Anglije. Vprašanje je, ali bodo razgovori G. Johna Simona v Parizu, v Rimu in v Berlinu razčistili pojme o angleškem stališču. Vprašanje je tudi, ali se bo Anglija v resnici tudi ravnala po sklepu, ki ga bo storila. Francoska javnost si to želi. Šele potem bo mogoče presoditi mednarodni položaj v Evropi.

Na sestankih, ki jih je imel danes in jih bo imel še jutri John Simon, bo šlo v prvi vrsti za vprašanje razorožitve. Vprašanje Zveze narodov zaenkrat ni tako aktualno. V tej zvezi tudi zanikajo vest, da bo John Simon stavil Mussoliniju dolgo vrsto vprašanj glede preosnove Zveze narodov. Gotovo je danes le to, da Anglija vztraja na svojem stališču, da nobena reforma ne sme zmanjšati avtoriteto Zveze narodov. Načelno Anglije ne odklanja izpremembe pravil Zveze narodov; saj nista niti Paul Boncour ne Beneš a priori izključila možnosti reforme. Gre le za to, da se izvedejo predlogi, ki bi Zvezi narodov ne škodovali. V tem pogledu bi med Parizom in Londonom ne bilo težko najti skupne podlage za razgovore.

Težje je vprašanje razorožitve, saj francoska javnost zavrača Hitlerjeve zahteve, ki jih je prinesel v Pariz G. Armal, svetnik na francoskem poslanstvu v Berlinu. V glavnem se Armalovi zapiski, ki mu jih je izročil berlinski poslanik François-Poncet, krijejo s poročili, ki jih je najprej prinesel angleški tisk. Hitler zahteva armado 300.000 mož, nemški vojak naj bi služil eno leto v redni armadi. Nemška armada ne rabi najtežje artiljerije. Druge države bi se morale obvezati, da svojih sedanjih oboroženih sil ne pomožajo. Nemčija je pripravljena sprejeti kontrolo nad redno armado, kakor tudi nad svojimi napol vojaškimi (napadalnimi četami) formacijami. Za vse koncesije bi se Nemčija izkazala hvalno s tem, da bi sklenila pakt o nenapadanju za 10 let.

Predlogi niso resni

Ko je Tardieu v svojem zadnjem članku o francosko-nemških odnosih zapisal, da ti pogoji niso resni, je zadel mnenje povprečnega Francoza. Še MacDonald ni dovolil Nemcem več kakor 200.000

mož. Treba je pomisliti, da ima Nemčija skoraj pol milijona Hitlerjevcev pod orožjem. Kakšno praktično vrednost naj bi imela pogodba o nenapadanju. Francozom je mnogo ljubša lokarna pogodba, na kateri stoji podpis Anglije. V ostalem ugotavlja francoski tisk, da ne gre samo za francosko-nemške odnose. Ti tvorijo samo del vsega problema, ko vendar Nemčija vodi evropsko politiko, ki ne zadeva Francijo samo v Saarbrückenu, ali ob Renu, temveč tudi v Avstriji, Odansku in vsej srednji Evropi, pravi pravilno Tardieu. Kdo more zahtevati od Francije, da bi obravnavala ta vprašanja, ne da bi se teh pogajanj udeležili tudi neposredno prizadeži, izmed katerih so nekateri francoski zavezniki? Značilno je, da tudi »Temps« odločno zahteva, da se morajo teh pogajanj udeležiti vse prizadete države, to se pravi poleg drugih držav Poljska in Mala antanta.

Benešovo potovanje v Pariz je imelo očividno popoln uspeh. Samo francosko-nemška pogajanja evropskega problema ne morejo razčistiti. V tej zvezi izjavljajo v diplomatskih krogih, da med Nemčijo in Francijo ne gre prav za prav za pogajanja, temveč, da so imeli dosedanjih razgovorov samo ta namen, da se enkrat razjasni, kaj prav za prav hoče Hitler in kakšni so francoski pogoji za sporazum. Ali naj se spustimo, ali naj se ne spustimo v neposredna pogajanja z Nemčijo. To vprašanje si stavijo vsi listi, o tem vprašanju se razgovarjajo v vseh političnih krogih. Na levi pravi Herriot »ne« in Daladier »da«, na desnici Ybarnegaray »da« in Marin »ne«. Tako začenja Tardieu svoj članek, ki je bil namenjen vsemu evropskemu tisku. Značilno je, da tudi znani publicist Vladimir d'Ormesson, ki se je vselej potoval za sporazum z Nemčijo, odklanja Hitlerjeve ponudbe, češ, da sploh niso resne in da bi se Hitler rad delal norca iz Francozov. Hitlerjeva zahteva po enakopravnosti pomeni, da bi določbe versailleske pogodbe po demilitarizaciji Porenja namah prišle ob veljavo.

Ne bo nič

Pariz, 22. decembra. c. Včerajšnji pariški listi so zelo pesimistični, kar se tiče rezultatov sestanka sira Simona s francoskimi državniki. Listi pišejo, da je držanje Francije znano, da je vse jasno in da ni treba novih posredovanj. Francija danes ne more pristati na nemške zahteve in nihče je na to ne more prisiliti. Kar se tiče pakta o nenapadanju, ki ga Nemčija ponuja Franciji, navajajo listi, da bi ta pakt oslabil vse dosedanje pakte, ki nudijo Franciji večje garancije. Kar se tiče Zveze narodov, če je prišel sir Simon zato, da zagovarja italijanske zahteve, se mu mora lažje reči, da Francija prireja samo na modifikacijo v metodah dela Zveze narodov, toda da se te metode ne poslabšajo, temveč samo poboljšajo.

Belgrajske senzacije Monte Carlo v Humanitarnem klubu

Belgrad, 21. dec.

Ni dolgo tega, kar so se v prestolnici pojavile znane igralske karte v podobami srbskih srednjeveških vladarjev. Občinstvo je zaglavo velik krik. Ono izjemno, v javnosti znano občinstvo namreč, ki ima zelo dober nos in sigurne vpogled v posamezna številna belgrajska humanitarna, pomožna, ženska, socijalna in ne vem še vse kakšna društva. Časnikarji, zlasti belgrajski, vseh mogočih senzacij željni, so pomagali, kolikor so sploh mogli, da se je stvar razvila daleč naokrog in da je bila docela razglajena postavljena pred ono večino navadnega občinstva, ki, hvala Bogu, nima tako ostrega nosu in sigurnega vpogleda v posamezna belgrajska humanitarna društva. Sicer je bilo pa to njihovo opravilo popolnoma pravilno in hvalavredno. Ker čudne stvari se gode po nekaterih belgrajskih društvih. Prav tam, kjer bi človek najmanj pričakoval, naleti na najostudnejše, na laž, na »humanitarno« kuliserijo in na podobno. Pustimo igralske karte! Ogledimo si rajše najnovejšo senzacijo Belgrada, belgrajski Monte Carlo, ki se je nahajal v prostorih belgrajškega »Humanitarnega kluba«.

Simina ulica, št. 17. Tak je točen naslov belgrajskega »Humanitarnega kluba«. Tu je pred dnevi policija odkrila belgrajski Monte Carlo. Zanimivo je, kako daleč se gre mondenosti onih prestolniških krogov, ki se kopljejo v denarju. Topčidersko brdo je znano kot kraj najlepših in najluksuznejših vil. Tu se po pripovedovanju verodostojnih prič igra, zelo mnogo igra in za visoke številke. V zasebnih stanovanjih, seveda. Hazardno igra.

Mesec dni je od tega, kar je bil v Belgradu ustanovljen »Humanitarni klub«. Člani kluba so bili ljudje iz uglednih prestolniških krogov. Dobro so gledali, kdo bo sprejet in kda ne. Na eloveno otvoritev so poslala svoje delegate vsa mogoča belgrajska društva. Bogati meščani so se zbrali v »Humanitarnem klubu« in pod egido dobrotelosti in skrbi za reveže, ki jih je v tem zimskem času še več ko sicer, so skrivali svoje majhne namene. V društvu o pomoči najrevnejšim med nami ni bilo v dvorani in prostorih belgrajškega »Humanitarnega kluba« niti sledu. Pač pa je policija odkrila v njih najmodernejšo hazardno igralnico z ruletom in vsemi mogočimi drugimi igrami in pripravami. Potemtakem se čisto logično človeku vsiljuje sklepanje, da »Humanitarni klub« ni bil ustanovljen iz humanih razlogov, ampak je ta njegov naslov bil enostavno, pa dobro izmišljeno kritje za estradne igralske hazardnih iger. Njegov predsednik Djoka Marković je dal časnikarjem medlo in zmedeno izjavo, češ da je rulet bil uveden v prostore kluba kot čisto nekaj postranskega in pa za vabo petičnejšim tujcem. Kot namenjnik kluba pa je fungiral Holandec Lamber van Sterckenburg, ki je bil pa prav za prav ravnatelj igralnice. On je, kakor izjavlja, prišel v Belgrad na povabilo nekega Francoza, a z namenom, da v naši prestolnici organizira hazardno igralnico. To se mu je v kratkem času tudi posrečilo. Prišel je v zvezo z upravnikom neke belgrajske zadruge, ki je bil baje avtor ideje za igralnico pod okriljem in ščitom »Humanitarnega kluba«. Pogoji so bili več ko zadovoljivi. Rečeno mu je (Holandcu), da klub šteje čez 300 samih uglednih in igranja željnih meščanov. Tujec se je hitro pogodil. Dve pogodbi ima s »Humanitarnim klubom«. Glavne točke:

Lamber van Sterckenburg se obvezuje, da bo plačal predsedniku »Humanitarnega kluba« za vsak večer 3700 Din. Prostor igralnice so stali mesečno 10.000 Din. Razna popravila prostorov in novo pohištvo 70.000 Din, rulet in druge igralske priprave

40.000 Din, trije Francozi — croupierji po 400 Din dnevno, dva služe po 50 Din dnevno.

Mislil, da je po vsem povedanem, kar pa stoji črno na belem v Lamberjevi izjavi, več ko jasno, s kakšnim namenom je bil ustanovljen belgrajski »Humanitarni klub«. Več ko jasno je tudi, da je tu šlo za igralnico v pravem pomenu besede, ker sicer pozicije Lamberovega budžeta ne bi bile tako visoke. Bogat svet, zabave in kratkočasnja željan, je torej hotel tu zabijati čas in denar! In to v današnjih dneh, ko je ravno Belgrad posebej poln vseh mogočih revežev, brezposelnih delavcev iz srbskih rudnikov, rodov Slovencev, Ličanov, Bosancev, ko moreš na vsakem oglu srečati skupino dveh — treh Makedoncev z žago v rokah in stojalom in sekirko na ramenih, ko so vsi oni mali in za gospodo brezpomembni brez kruha in obleke in vse bolj krvavo gledajo v še bolj črni jutrišnji dan!

Prav bi bilo, ko bi oblast s pomočjo teh bogatašev, ki so se zbirali v »Humanitarnem klubu«, ki pa pripadajo belgrajski buržujski in drugi eliti, pomagala nekaterim med najrevnejšimi, obula in oblekla par sto otrok na belgrajski periferiji ali kaj podobnega. Organizatorji igralnice, ki so celo njeno ime in namen lažno protokolirali, pa sse kakor zaslužijo kazen po zakonih. Prepričani smo, da ji tudi ne bodo ušli. Iz slučaja pa je več ko jasno, kako gnile so že celo one plasti naše meščanske družbe, ki dajejo vidze zdravia in ki, kakor pravijo, po zaslugah vazezamo najdostojnejše položaje na splošno priznani družabni lestvici.

Oče dr. Mačka - umrl

Umril je oče dr. Vladka Mačka. Pogreb bo v nedeljo dopoldne.

Pogajanja s Bolgarijo

Sofija, 22. decembra. AA. Predsednik bolgarske vlade Mušanov je sprejel včeraj pooblaščenega ministra kraljevine Jugoslavije v Sofiji Aleksandra Vukčevića. Z njim je ostal v daljšem razgovoru. Po razgovoru z dr. Vukčevićem je Mušanov sprejel ravnatelja bolgarskih železnice Boskova in načelnika carinskega oddelka Mitkova. Listi poročajo, da so bili ti razgovori v zvezi s predstojajočimi pogajanjimi med Jugoslavijo in Bolgarsko. Na vprašanje o čem so se razgovarjali, je predsednik vlade izjavil poročevalcu »Zor«: tole: Z Jugoslavijo se bodo vršila pogajanja o treh vprašanjih o sklenitvi trgovinske pogodbe, o veterinarski konvenciji in o ureditvi izvoza našega blaga čez Jugoslavijo. Zdej določamo komisije, ki bodo vodile ta pogajanja. Podobno izjavo je dal tudi prometni minister Kosturkov, ki je izjavil bolgarskim novinarjem o ukrepih s strani Bolgarske glede pričetka jugoslovansko-bolgarskih pogajanj o ureditvi prometa med Jugoslavijo in Bolgarsko. Minister je izrazil nado, da bodo ta pogajanja obrodila ugodne sadove.

Grčija-Bolgarija

Sofija, 22. dec. m. Bolgarska delegacija, ki je vodila v Atenah pogajanja z grško vlado o gospodarskih in finančnih vprašanjih, se je sedaj vrnila v Sofijo. Člani te delegacije so po prihodu v Sofijo izjavili, da težave, ki so se pojavile, niso načelnega značaja. Gre le za spor radi višine zneskov, ki jih zahteva Grčija od Bolgarije na račun raznih obveznosti.

Za izboljšanje naše živinoreje

Preteklo sredo dne 20. t. m. je bila v Mariboru na vinarski in sadjarski šoli ustanovna skupščina Zveze selekcijskih organizacij za belo slovensko (marijadvorsko) govedo, ki jo je sklicala kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani. Kako velika je bila potreba po ustanovitvi take zveze in kako veliko zanimanje je vladalo pri živinorejcih za ustanovno skupščino, jasno kaže dejstvo, da so se vsi delegati obstoječih živinorejskih organizacij in tudi vsi ostali povabljeni skupščine polnoštevilno udeležili. Skupščino je vodil načelnik kmetijskega oddelka ing. Zidanšek. Po poročilih o stanju živinoreje in o dosedanjem selekcijskem delu v okrajih, kjer se redi belo slovensko govedo, ki sta jih podala okrajna kmetijska referenta Zupanc Martin in Wernig Franc, je banovinski referent za živinorejo ing. Wenko obrazložil pravila in jih prečital. Bila so sprejeta z nekaterimi manjšimi spremembami soglasno. Pri volitvah, ki so nato sledila, je bilo izvoljeno sledeče načelstvo:

Načelnik Rogina Anton, Podgorje; podnačelnik Zupanc Martin, živinorejski referent, Maribor; tajnik dipl. agr. Šiftar Emerik, Maribor; blagajnik Skofič Peter, vet. svet., Maribor; odborniki: Gori-

čar Matija, Mozirje; Glančnik Pavel, Pragersko; Kitek Simon, Studence; Lobe Franc, Slovenjgradec; Košan Ivan, Sočani; Barth Jože, St. Janž; Smarčan Janko, Jarenina. — V nadzorstvo so bili izvoljeni: Predsednik ing. Simonič Primož, profesor v Mariboru; tajnik Wernik Franc, sreski kmet, referent v Celju in Kuret Vladimir, sreski kmet, referent v Mariboru.

Vse zborovanje je poteklo v popolni slogi in v enodušni želji, da bi novo ustanovljena Zveza čim intenzivneje delovala za prosep naše živinoreje. Da smemo upati na piodonosno delo nove zveze, je pokazala tudi prva seja načelstva, ki se je vršila še isto popoldne, ki je v vseh podrobnostih začrtala program dela za prvo dobo obstoja te velevažne organizacije.

Tako se je uvrstila Zveza selekcijskih organizacij za belo slovensko govedo kot zadnji člen v verigo ostalih živinorejskih selekcijskih zvez naše banovine. Ker je v živinoreji napredek samo v vztrajnem, smotnem in organiziranem delu, smemo gledati z upanjem v bodočnost te naše najvažnejše kmetijske panoge.

Ob pričetku smuške sezone

Bodimo previdni — izogibajmo se divjih voženj!

Kdor se ravna po navodilih, ki jih je objavljval »Slovenec« za smučarje, kdor je obiskoval kak smučarsko-gimnastični tečaj v telovadnici in smučarski tečaj v terenu, ta je že takorekoč prebrodil v glavne težave. Sedaj je treba samo pridno vaditi v snegu in kmalu boste postali gospodarji svojih dile. Pri tej priliki bi še priporočal, da bi oni, ki imajo količjak časa, obiskovali smučarsko-gimnastični tečaj v telovadnicah celo zimsko dobo; kajti večina fantov in deklet je v službah, šolah itd., tako, da se more samo ob nedeljah in praznikih smučati. Zato je treba vrzel, ki nastane vsled dolgega tedna, spopolniti s primernimi vajami. Pa ne glede na to je gimnastika potrebna tudi za one, ki se sicer dosti smučajo; saj jo vadimo radi prožnosti, gibčnosti, češar tako pogrešamo pri smučanju. Kdor je imel priliko prepričati se o tem, ta je ne bo nikoli opustil. Povdarjam pa ponovno, da tak gimnastični večer ne sme obstojati samo iz par kretanj na tleh, temveč se moramo posluževati tudi telovadnega orodja, moramo dosti plezati in skakati, zanemarjati ne smemo talne telovadbe in medicinske žoge, na kratko: delati je najrazličnejše vaje, da se čimbolje razgibamo in pošteno prepotimo. To ne velja samo za smučarje, ampak za vsakega športnika sploh.

Ko smo se že udomačili na smučeh, pa seveda ne smemo misliti, da se nam ne more nič več zgoditi. Celu najboljši smučar je izpostavljen raznim nevarnostim. Znano je tudi, da so vsi športi zvezani z nevarnostjo, eni več, drugi manj in da je treba velike previdnosti. Z nevarnostjo je treba pač računati in kdor se hoče čutiti popolnoma varnega, ta naj ostane kar doma za pečjo. Kajti kljub previdnosti se zgode razne nesreče; bilo bi jih seveda neprimerno manj, če bi med našimi smučarji ne bilo toliko brezobzirnežev, ki se ne brigajo ne za svoje, še manj pa za zdravje drugih. S takim neklenjskim tempom vozijo ti ljudje, da izgubijo neredkokrat oblast nad smučmi, kljub temu, da so prvovrstni vozači. Saj vozijo brez padcev neverjetne terene in najhujše strmine, toda pomisliti moramo, kaj bi se na primer zgodilo, če bi naleteli v takem divjem tempu na kako skrito zapreko, ali bi se zataknili v kako korenino in slično. To bi pa ne bil več padeč, ampak bi se zgodila lahko največja nesreča. In če vozijo taki ljudje na bregovih, kjer je polno smučarjev in še začetnikov, potem je nesreča ekoraj neizogibna. S tem nočem jemati nikomur korajže, toda zavedati se moramo, da je med korajžjo in pa nesmiselno drznostjo vendar precejšnja razlika. Tam, kjer se smučajo otroci in začetniki, bi bilo take smučarje brez-pogojno odstraniti. Sicer preti nevarnost, da se ta izredno zdrav in lep sport ne bo mogel razvijati v tisti meri, ki ga zasluži.

Utrinki

DARUJTE!

Zadnji dnevi pred božičem... Vsak bi rad kaj kupil, koga obdaril, osrečil. A premošnjim to ni mogoče, ker nimajo denarja niti za najnujnejše. Saj vsak, kdor ima še redne, pa bodisi še tako skromne dohodke, prispeva za tiste, ki nimajo več nič, a žul je potreba vsepoved še vedno velika, skoroda nenasična... Kdor more zdaj še kaj podariti, je srečen. Vsak dar pomeni delo, pomeni ljubezen, pomeni vero v boljše čase. Kdor torej more, naj te dni ne stiska malenkostno; naj kupi, naj daruje! Božič je praznik veselja; s svojo dobroto in ljubeznijo nagmimo Božjo dobroto in ljubezen, da se nam z njim odpro vrata v novo veseljšo dobo.

V NEMČIJI O BOŽICU NIHČE NE BO STRADAL NE PREZEBALI!

»Köln. Volkszeitung« piše: »Napočil je zadnji leden pred božičem... Topol se je slorilo neizrečno veliko, da se oblačja stiska toliko naravnih bratov. Kar je bilo obljubljeno, se je uresničilo: nihče naj ne strada in ne prebeza. S tem, da so se brezposelnim prepustile za kletenje zaloge krompirja, premožna itd., jim je bilo pomagano iz najhujše stiske in prevzelo jih je novo upanje. Hvaličnost je ravno tako splošna, kakor je bila pomoč velikopotezna. Plemenito delo se nadaljuje.

Vse se je preokrenilo na boljše. Blagovni promet narašča, zaposlitev napreduje, nove potrebe zahtevajo nove zadovoljitve. Splošno gospodarsko življenje se driga, kažejo in širijo se upalnega znamenja. Zdej skoroda ni več skrbi, da bi bila pred nami čezmerno huda zima.

V VOLČJEM ZRELU...

Mirabeau je nekje rekel, da nobeden govor ničesar ne dokaže in sam po sebi nima nikdar nobenega uspeha, marveč, da ga še le okolščine. To se pravi poslušalci, napravijo zanimive, ognjeterga, prepričevalnega, zaničnega...

V časih, ko beremo, da je par romunskih poslancev, javnih delavcev in javnih govornikov, ki so se nahajali ravno na volitvi agitaciji, napravilo izkušnjo, ki potrjuje Mirabeaujevo na videz predrzna trditve.

Ti gospodje so šli od sijajno uspelega volilnega shoda na drugi volilni shod v sosedni vasi. Seboj so nosili celo zavoje plakator, proglosor, napisanih govorov, zapiskov, beležk, pisem. Terci vsi

Sedaj smo v začetku sezone in sedaj moramo opozarjati prijatelje belega sporta na nevarnosti, ki so zvezane z njim. Kajti mi vemo, koliko nezdov je bilo v zadnjih letih pri smučanju tudi pri nas in se bodo še vedno množile v večji meri, ako ne bomo nekaj ukrenili za njihovo omejitev. Previdni moramo biti osobito na onih krajih, kjer nam ni teren poznan. Zato je potrebno, da vozi naprej vedno najboljši smučar, ki dobro pozna teren in ki se bo vedno primerno oddaljil od nevarnih mest. Bela snežna odeja, ki izgleda povedo lepo izravnana, nas tako lahko premoti, da bi prišli celo ob življenje, ako ne bi bili dovolj previdni. Kajti če vozimo v veliki brzini navzdol in se kar nankrat znajdemo pred prepadom, tedaj smo že tudi zdržali vanj. Ker si zadnji hip, zlasti če je precejšnja brzina, občajno ne moremo pomagati, zato moramo gledati, da vozimo v neznanih terenih počasi, previdno. Torej še enkrat: pri smučanju bodimo previdni in ne predrzni, pretiravanja se ogibajmo, nikoli pa nam ne sme manjkati vselega razpoloženja.

I. K-er.

Van der Lühbe - na smrt?

London, 22. decembra m. Reuter doznava iz dobro poučenih nemških krogov, da je lipsko sodišče že sestavilo obsodbo v lipskem procesu radi požiga nemškega parlamenta in jo dostavilo Hitlerju in Goehringu. Po tej obsodbi bo obsojen Van der Lube na smrt, ostali pa so vsi oproščeni.

Viharji na Adrii

Rim, 22. dec. b. Preteklo noč je divjal nad Južnim Jadranom hud vihar. Valovi so napravili največjo škodo v luki Bari. V zvezi s tem so nekateri ameriški listi razširili tudi vest, da so valovi porušili cerkev sv. Nikolaja in odnesli relikvije. Ta vest se kategorično zanika.

Belgrajske vesti

Zagreb, 22. decembra. Odklikovani so: Z redom sv. Save 5 stopnje Korec Emil, višji pristav gradbenega ministrstva, z zlato kolajno za zvesto službovanje Horvat G., zvaniknik banske uprave v Ljubljani, s srebrno kolajno pa ti-le cestarji: Učman Franc, pri novomeškem oddelku. Jenko Ivan pri kranjskem oddelku, Sergej Franc v Ljubljani, Muhič Ivan, Maribor, Primožič Mihael v Celju.

Belgrad, 21. dec. m. V 3. pol. skup. 1. stopnje je napredoval Josip Cugmus, ravnatelj železniškega ravnateljstva v Ljubljani.

Belgrad, 22. dec. m. V oddelku za socialno politiko in narodno zdravje pri banski upravi v Ljubljani je postavljen v 4. pol. skup. II. stopnje dr. Jožef Lužar, bivši pristav istega oddelka.

Belgrad, 22. dec. m. Danes dopoldne in popoldne je finančni odbor Narodne skupščine nadaljeval svoje delo ter pretrgal v podrobnejših zakonski osnutek o spremembah in dopolnitvah v zakonu o taksah.

to govorniško kramo, s katero je treba volitec pregovoriti in zapeljati, da se pusti politično pravilno usmeriti. Toda, ko se gospodje peljejo vsi zasibani v prole in bodoče triumfe, zatulijo v gošči volkov. Lačni, izgladovani volkovi! Ni ga bolj poslušnega, bolj zvestega občinstva, ki bi tako trdovalno sledilo govorniku, kot pa lačen volk, verjemite mi. In to izgledovano volčje občinstvo je začelo oblegati poslene in govornike, ki so jim lasje zaradi tolikega volčjega zanimanja kmalu stopili kejklu. Da rešijo svoje življenje za rodoljubne namene, so volkom izročili svoje pismene dragocnosti. Napravili so kupček iz papirja in plemenitih napisanih govorov, da bi odvrnili od svoje kože vžlicene zborovale, ki so prihajali v trumah na la zanimiv volilni zbor sredi gostave.

Namesto da bi bili ogreti srca in duše volčevce s svojimi govori, so se morali zadovoljiti, da so ohladili s njim naravnostne volkov.

Ti-le gospodje romunski poslanci so se morali lakrat na licu mesta prepričati, da je najboljši govor ničredna cunj, ako imaš pred seboj tolpo poslušalcev, ki se za govornikove podvige ne zmnijo drugega kot da mu pokažejo dve vrsti rdeče obrobjenih komičastih zobov.

Ali res ne najdemo nobenega simbola v tem dogodku? Vsaj to, kako rešili najboljši in najboljši govorniki zaščitijo svoje morame z neteli vred, kadar zazijajo pred njimi žrela volkov.

(Journal de Geneve.)

KARDINAL O PREZIDENTU.

Na večeriškem katoliškem ženskem kongresu v Chicagu je kardinal Mundelein takole govoril o predsedniku Rooseveltu: »Izročile Rooseveltu za predsednika je preprečila krave nemire v Ameriki. Za štiri leta leti ameriško ljudstvo na bolniški postelji. Pred 7 meseci smo poklicali novega zdravnika, ki je zapisal nova zdravila. Hvala Bogu, bolniki se je boljšalo. Zadihal je svobodneje in kri se pretoka bolj sveža in bolj kreпка po silah naše države. Toda za popolno ozdravljenje so potrebne še tri stvari: 1. zdrava ustava, 2. pameten zdravnik in 3. brezpopojna pokorščina zdravniškim predpisom. O zdravniku vemo, da je pameten, previden, pogumen mož, ki je v priravnih odnosih s cerkvijo in ki cerkev nad vse spoštuje, bolj kot se je to moglo reči kdaj o Belu hiši v zadnjih 50 letih. Zato moramo tudi z osebnimi trdnimi podporami predsednika in katoliške žene lahko zdravniškovo delo najbolj podpirajo.« (Kat. Korresp.)

Prenapolnjenost univerz

Belgrad, 21. decembra.

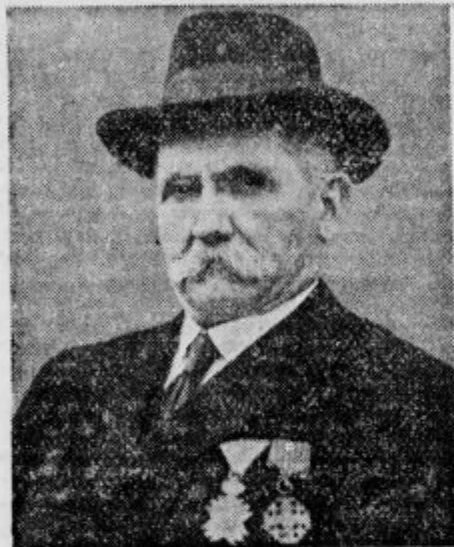
Docent belgrajske univerze in naš ožji rojak g. dr. Stanko Škerlj je te dni na Kolarčevi narodni univerzi v Belgradu predaval o prenapolnjenosti vseučilišč in o brezposelnosti akademsko izobraženih ljudi. Ker je ta problem danes zlasti še radi obšutne in dolgotrajne svetovne gospodarske krize toliko bolj pereč, bomo v naslednjem v par stavkih podali nekatere glavne misli iz privlačnega in zelo dobro obiskanega predavanja g. dr. Škerlja.

Mednarodna akademska zveza je nedavno sklicala v Ženevo posebno konferenco glede prenapolnjenosti vseučilišč. Na njej je bilo po delegatih zastopanih dvajset držav. Udeležil se je je tudi predavatelj. Radi tega je gradivo iz njegovega predavanja toliko zanimivejše. Velikanski porast akademske mladine je nastal po predavateljevem mnenju iz sledečih vzrokov: vse mogoče industrijske panoge so zaposlovale vedno več kvalificiranih uradnikov, država je po svetovni vojni po kvalifikacijah izbirala in tudi izbrala svoj uradniški kader. Radi tega so šli mnogi, ki v normalnih razmerah ne bi šili naprej, študirati na vseučilišče. Zanimive so statistike. L. 1926. je na enega akademika prišlo v Nemčiji 506, na Mažarskem 546, v Franciji 72, v Romuniji 598, v Grčiji 774, v Italiji 863,

v Jugoslaviji 1150 prebivalcev. Danes je to razmerje že precej drugačno. Število akademikov je vidno zraslo. Povprečno za 25 do 50 odstotkov. Pri nas je razmerje l. 1932. že: en akademik na 800 prebivalcev (porast za celih 45%). Zlasti je zadnja leta očividno naval ženske mladine na vseučilišča. Na naših vseučiliščih je že 21% akademikov ženskega spola. Veliko je pripomoglo povečanju števila akademikov splošno osiromašenje. Vprašanje srednje šole je danes zelo aktualno in ga je treba preurediti. Predvsem je treba vpeljati celo vrsto strokovnih šol, ki bi število akademske mladine občutno zmanjšale. Število ženskih kandidatov za akademske poklice bi bilo treba primerno zmanjšati. Vpeljati bi bilo treba bolj stroge izpite. Povišanje šolnine bi bilo samo enostranska pridobitev, ker bi se na ta način favorizirali edino in samo otroci premožnejših staršev, kar socialno gledano nikakor ne bi bilo pravično. Na drugi strani pa bi bilo več ko potrebno, da se odstranijo s kvalificiranih položajev nekvalificirani ljudje, da se upokoje ljudje, ki imajo že polna leta za pokojnino in da se prepreči dotok tujeve na važna strokovna mesta, ko imamo doma kvalificirane moči za njih. Predavatelj se je ob koncu zavzel tudi za borzo dela akademsko izobraženih ljudi, ki naj bi bile kar se da objektivne pri izbiri.

Zavednemu Slovencu, obrtniku in dobrotniku ob 70 letnici

Rojenice so ga prinesle starišem, viničarjem v Polih dne 23. decembra 1864 kot najstarejšega od peterih otrok. Po končani ljudski šoli v Gornji Radgoni se je izučil kleparstva in izvršuje svoj poklic kot samostojen kleparski mojster že 44 let od leta 1889. To je naš Janez Lančič, kleparski mojster v Gornji Radgoni.

S svojo pridnostjo in varčnostjo si je leta 1900 postavil na svojem posestvu v Gornji Radgoni svoj lični dom, kjer stanuje s svojimi sestrami, neoženjen, še vedno svež in til in še vedno z mladeniškim ognjem se zanimajoč za vsa dnevna vprašanja in pojave bodisi v stanovskem, prosvetnem, narodnem ali političnem oziru. Kakor tih in skromen po svoji naravi, tako odločen in dosleden v vsem svojem mnogobrojnem društvenem in javnem delovanju. Danes je v Gornji Radgoni lahko bahati se s slovenstvom. Naš 70letnik pa je bil izmed zelo, zelo redkih prvi, ki se je upal tudi v predvojnem in medvojnem tukajšnjem nemško-nemčurškem-stajercijanskem kraju odkrito kazati svoje slovensko pokolenje — bil je celo preganjan radi tega — in napis njegove firme je bil prvi v Gornji Radgoni v slovenskem jeziku. Kot znan odločen Slovenec seveda ni imel mesta v nemško-nemčurškem občinskem odboru, pač pa se je z vso njemu lastno vneto in nesebičnostjo od prevrata dalje udejstvoval kot občinski odbornik ter kot načelnik okrajnega zastopa odnosno pozneje okrajnega cestnega odbora in je bil za zasluge dvakrat odlikovan. Leta 1932 pa je bil razrešen vseh teh javnih funkcij. Več let je bil tudi svetnik Trgovske, obrtne in industrijske zbornice v Ljubljani.

Še danes pa se neumorno udejstvuje pri cerkvenem konkurenčnem odboru župnije sv. Petra v Gornji Radgoni kot predsednik že od leta 1918, pri obrtni zadrugi kot odbornik že od leta 1892 in kot predsednik od leta 1918 dalje, pri Posojilnici v Gornji Radgoni že od leta 1909 kot član nadzorstva, od leta 1918 pa kot načelnik.

Vsestransko poživljen in mož čistih rok in nesebičnega delovanja, kar mu priznavajo brez izjeme tudi politični in narodni nasprotniki, se je nesebično udejstvoval tudi kot privatnik na vseh poljih, zlasti na karitativnem polju. Naj omenimo le mali zvon, ki poje iz visokih lin pri Sv. Petru v Gornji Radgoni našemu slavjencu slavo, ker ga je on iz lastnih sredstev kupil in poklonil domači farni cerkvi in gospoda misijonarja-salezijanca g. Antona Hanžliča iz Veržaja, ki ga je naš slavljenc izločil in ki je v največje veselje našega 70letnika pel prvo sv. mašo dne 17. 7. 1932 v Veržaju ter deluje sedaj v južni Ameriki med gobavci.

Preveč bi bilo naštevati vse javne znane in tihe zasluge gospoda Janeza Lančiča.

Ob njegovi 70letnici mu iz dna srca kličemo: Bog nam ga ohrani še mnoga leta!

12 stotakov v gnoju

Čudna a resnična je zgodba berača, ki je čez noč postal — revež. Pred tedni že je pri nečem posestniku v Prapročah pri št. Rupertu prenočeval v hlevu neki berač, o kateremu bi človek mislil, da nima niti za kovača »okroglega«. Zjutraj pa, ko je vstal, je strahoma opazil, da mu je med spanjem zmanjkalo 12 papirnatih stotakov, katere je imel zavite v staro čunjo. Seveda njegovega »samlanja« niso bogve kako resno vzeli na znanje, kajti vsi so bili prepričani, da jih sploh ni imel. In tako je ostalo. Domači so na to pozabili berač je pa odšel brez stotakov v svet za »šeftom«. Pred par dnevi je pa domači hlapec Karol Obaha vozil v vinograd gnoj in je pri kidanju gnoja zadel za vilami na mal ovitek, v katerem je bilo točno, kot je rekel oni berač, 12, še dobro ohranjenih stotakov. Stotaki so sedaj pri najditelju v Prapročah, kjer je dotični prenočeval. Karol naj pride ponje.

Pridobivate novih naročnikov!

Slov. dijaška zadruga v Pragi

Od nekdaj je bila Praga središče slovenskega dijaštva, kamor hodijo študirati in skončavati studije v strokah, katerih v domovini nimamo. Večina študentov pa je iz kmečkih, delavskih in uradniških rodbin, katerim je študij vsled visokih taks, šolnin, velike kurzne razlike denarja zelo otežkočen. Takoj po svetovni vojni so slovenski visokošolci v Pragi s par dobro uspešnimi nabiralnimi akcijami ustanovili samopomoč v Slovenski dijaški zadrugi, ki izdaja revnejšim članom brezobrestna dolgoročna denarna posojila, katera podpiranci po končani študiji oziroma po nastopu službe vračajo. Tako torej po dalekovidnosti ustanoviteljev podpira Slov. dija. zadr. že 14 let manj premožne dijak in jim s tem omogoča študij. Po tem je Slov. dija. zadr. med vsemi ostalimi Jugoslov. dija. zadrugami na vodilnem mestu. Lansko leto je n. pr. zadruga od 50 podpirala 15 članov v znesku 12.350 Kč. Doslej je bil glavni denarni vir zadruga vračila bivših članov. Ker pa mnogi od njih še nimajo sigurne eksistence in sploh zaposlitve, so vračila zelo padla in je zaradi tega prišla zadruga in nje delo v kritičen položaj. Zato se zadruga obrača na slovensko javnost, ki je imela vedno dovolj smisla za uboga študenta v tujini, z nabiralno akcijo po vsej banovini in upamo, da bo vsak, na katerega smo se obrnili s prošnjo, nakazal denarno pomoč po svoji moči. Kajti le z uspešno nabiralno akcijo bo zadruga lahko nadaljevala svoje humano delo za slovenskega študenta sedaj in v prehodnosti.

Zadruga je popolnoma nepolitična organizacija in ne igra vloge razlika političnih nazorov poedinih članov v društvu, ki vsem potrebnim nudi iste ugodnosti, vsled česar uživa Slovenska dijaška zadruga med praškimi Jugoslovani največji ugled.

MIRIM kraljica čokolade

Lepo in poceni darujete, če porabite za Vaša darila

odlične in okusne Mirim izdelke.

Pazite in zahtevajte izključno Mirim izdelke, pri katerih Vam je kvaliteta zajamčena.

Divji maček plen - smučarjev

Kamnik, 21. decembra.

Kamniška okolica te dni kar mrgoli smučarjev, katerim je zgodnja zima v izobilju naslula zimskega veselja. Posebno živahno je po gričih — dolinicah okrog Tunjice, kjer so priznani smuški tereni s krasnimi razgledi na vse strani. Ko se je družba kamniških smučarjev včeraj popoldne po lepi smuki po tunjski kotlini vračala proti domu, je opazila pod hribom v dnu doline razburljiv lov: divji maček je podil pred seboj zajca, ki je že komaj skakal po visokem snegu. Obe živali sta bili videti že močno utrujeni. Smučarji so se zapodili za njima in divji maček je takoj videl, da preti sedaj nevarnost njegovi koži. V globokem pršiču ni mogel uspešno bežati pred izvežbanimi smučarji, zato je skočil v plitvo strugo potoka, kjer se je skrnil pred preganjalci v majhno duplino. Smučarji so kmalu izsledili njegovo zatočišče, iz katerega so ga hoteli spraviti na beli dan. Toda že prvi poizkusi, da bi potegnili mačka za rep iz volnine, je poučil brezskrbne sportnike, da žival ne pozna šale. Po kratkem preudarku so ga obsodili na hitro smrt in so eksekucijo takoj uspešno izvršili, čeprav se je mlada smučarka-skavtinja na vso moč trudila pregovoriti svoje tovariše, da bi mu pustili življenje. Povratek smučarjev z nenavadnim lovskim plenom je povzročil v Kamniku velik halo in danes je divji maček zopet predmet živahnih debat po mestu. Pri tem moramo seveda še poudariti, da ujeta žival ni bil morda podvign maček, ampak res pravi divji maček, ki je bil dozdaj pod našimi planinami prava redkost. Naši sportniki izjavljajo, da s svojim lovom niso nameravali delati nikake konkurence lovčim, čeprav govorita za to že dva slučaja: pred kratkim so meščani grede od maše ujeti na glavnem trgu divjega zajčka, sedaj so se pa sportniki spravili na divjega mačka kar brez pušk in psov.

Slovenske gorice

Sv. Lenart. Prosvetno društvo »Zarja« bo na štabanovo vpriporilo božični misterij »Henrik, goštan viteza, katerega je spisal znani pisatelj Ksaver Meško. V ta najnovejši misterij je pisatelj položil vso lepoto božične poezije, tako da bo vpriporitev vsakemu šla globoko do srca. Pričetek igre bo ob 3 popoldne. Na sporedu je tudi petje božičnih pesmi in licitacija božičnega drevesca.

Sv. Anton. Dramatičarji naše Marijanske kongregacije otvorijo letošnjo gledališko sezono z znano igro »Črni križ pri Hrastovcu«. Igro je dramatisiral po dr. O. Hauniskovi povesti, ki je izhajala v »Slovenskem Gospodjarju« — Petančič. Vsebinsko je posneta popolnoma iz naših krajev.

„WIMPASSING“ snežni čevlji
spadajo k zimski opremi elegantne dame

Kmetijski-gospodinski tečaj v Dobrunjah

Gojenke kmet. gospodinskega tečaja delajo klobase

V Dobrunjah so nedavno zaključili drugi tri-mesečni kmet.-gospodinski tečaj z lepo uspešno razstavo kuharskih in ročnih del. Ves dan — posebno popoldan — je bila razstavna dvorana polna ljudi, ki so prišli od blizu in daleč kljub slabemu vremenu. To priča, da je bilo zanimanje za tečaj in njega uspeh velik.

Tečaj sta vodili z veliko skrbjo gospa Minka Odlasek iz Ljubljane in njena pomočnica godč. Lojska Kračnik iz Mozirja. Delo v tečaju je bilo urejeno prav smoterno. Obravnavalo se je poleg kuhanja in šivanja še: vzgojstvo, lepo vedenje, zdravstvo, državo, življenstvo, gospodinjstvo, spisek, računstvo, sadjarstvo, vrtnarstvo, mle-

karstvo, perutništvo, živinoreja in nega dojenčka. 33 deklet se je v teku leta naučilo na tečaju praktičnega in teoretičnega gospodinjstva.

»Moli in delaj« bodi vsaki geslo, da boste mogli biti vdane Bogu, koristne človeški družbi in zveste kralju in domovini. so bile poslovilne besede gospe Odlaskove gojenkam. Zavedajoče se pomena teh besed so obljube, da hočejo vse nauke ohraniti globoko v srcu in se ravnati po njih.

Iskrena zahvala na tem mestu bodi izrečena tudi banski upravi za vse ugodnosti kakor tudi gospe Odlaskovi in godč. Kračnikovi za vse usluge in požrtvovalnosti, ki sta jih naklonili gojenkam.

Sem in tja po Zagrebu

Zagreb, 21. dec.

Snega na kupe. Po nekod so ga odpeljali, pa je na najbolj prometnih ulicah, večinoma pa čaka delavni rok in voza ali pa toploga juga, ki se je nocoj oglašil, pa se zdi, da bi se rad prevrnil v burjo, tako kot je že več dni po Liki in v Gorskem Kotarju, ki je na sušaški in liški proggi ustavila promet z nepremagljivimi zameti.

V soboto, 16. dec. zvečer je nastal oženj v univerzitetni stavbi in je precej velika škoda v promocijski dvorani. Gasilec so bili hitro na mestu in so oženj ustavili. Toliko pa je le bilo vročine, da se je na prizadeti strani stolpi sneg na strehi. Kako je nastal oženj, še ni pojasnjeno.

Svetovni književni trg je poln raznih socialističnih in komunističnih brošur. Tudi v Zagrebu je tega več ko dovolj — a dobre tiskarske knjige ne dobiš zlepa. Da se temu odpravimo, se je na pobudo akademskega društva Domagoj osnovala »Moderna socialna knjižnica« (MOSK), ki bo izdala vsak mesec eno priročno knjigo k najbolj kričnim vprašanjem. Z novim letom izide prevod papežev socialne okrožnice, nadalje so predvideni sledeči prispevki: Zakaj preganjajo v Nemčiji Žide, Odračun s kapitalizmom. Socialni položaj naše vasi, Masenerija, Marko in Hrvati. Zlom zgodovinskega materializma, Korporativna država, Bolševizem ... Med sotrudniki se omenja dobro poznana imena, tako dr. Šimrak, dr. Grgec. Naj bo to pripravečeno tudi slovenski javnosti. Kdor bi se hotel naročiti, na je obrne na naslov: Ivo Lendič, urednik, Trenkova 1-II., Zagreb.

Dekleta, ki prihajajo v Zagreb iskat službe,

opozarjamo na »Naš dom«, kjer je dekliško zavetišče in posredovalna pisarna. Tam je mogoče za mal denar počakati priliko, da se najde primerna služba. Seveda ni rečeno s tem, da je služba veliko in dobrih na ponudbo! Malo je takega dobrega kruha v Zagrebu na preostanek — to ni zapisano dekletom kot vabilo, naj si pridejo v Zagreb iskat službo — zapisano je le tistim, ki jih sila prižene, da se imajo kam obrniti. Prostori »Našega doma« so v Beogradske ulici 10 (med Krešimirskim trgov in Trgom kralja Petra).

Mestni delavci in nastavljenici bodo imeli lepo božičnico. Vsi oženjeni delavci dobe po 600 Din. neoženjeni po 300 Din, a uradniki dobe trinajsto plačo. O trboveljskih delavcih pa smo brali, da so zastoj prosili za božičnico.

Mestni župan je izdal na meščane poziv, da uplačajo enkratni socialni prispevek, ki bo vsakemu odmerjen po njegovi davčni moči. Znesek se bo uporabljal za javna dela, da se tako odpravijo brezposelnosti.

Danes je bila pokopana gospa Krešičeva, ki je svoje zemljiško premoženje zapustila zagrebškiemu mestu. Med tem imetjem je več oralov zemljišča v Tuškancu.

Vsem zagrebščim Slovincem in Slovenkam, posebno onim od sv. Roka, vesele praznike!

— Nosečim ženam in mladim materam pomore oaravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesja

Liubljanske vesti:

Božična darila za reveže

Ljubljana, 22. dec.

Maja meseca je ljubljanski Rdeči križ napravil po mestu nabiralno akcijo obleke in obutve za reveže. Letošnja akcija je sicer nekoliko slabše uspešna kakor lanska, vendar se je nabrala še precejšnja kopica daril, ki so prišla prav za to hudo zimo. Ze nekaj dni sem razdeljujejo odborniki Rdečega križa med potrebne darila ljubljanskega prebivalstva, ki so jih prispevali prav vsi sloji.

Dosedaj so bila skladišča in razdeljevalnica Rdečega križa na ljubljanskem polju, kar je bilo posebno nerodno za revne stranke, ki bi morale daleč gaziti sneg. Pred dnevi pa se je razdeljevalnica z zalogo preselila v poslopje brvne III. gimnazije v Beethovnovi ulici, kamor je stankam blizu. Dnevno prihaja sedaj pred božičem povprečno po 50 prosilcev z nakaznicami Rdečega križa, ki prejemajo darila.

Pri nabiralni akciji je bilo oddanih okoli 500 zavojev in sicer 352 za odrasle ter 148 za otroke. Vse te zavoje obleke in obutve je bilo treba sortirati, poškodovano obleko očistiti ter deloma tudi popraviti. Vse to ogromno delo sta opravila s po-

možjo dveh vojakov upravnik skladišča Rdečega križa g. Jagodić in njegova soproga. Darila so bila potem razdeljena v nova zavoje, v katerih so posemzni deli obleke za moške, dalje za ženske in za otroke. Zavoji so bili prepeljeni v razdeljevalnico v Beethovnovi ulici, kjer so se še nekoliko izpopolnili.

Seznam oblek, ki jo je Rdeči križ pripravil za reveže, je prav pester. Največ je moških in ženskih nogavic, dalje ženske obleke, čevljev različne vrste, so pa vmes tudi sukanje, dežni plašči, odeje, rjuhe, raznovrstno perilo in vmes celo ena otroška posteljica z žimnico. Rdeči križ je del obleke odstopil tudi raznim sorodnim karitativnim društvom, zlasti pa je od glavnega odbora Rdečega križa v Beogradu prejel več perila in obleke za poplavlence. Tudi nekateri zasebniki v Sloveniji so svoja darila specialno določili za poplavlence.

Za ljubljanske reveže razdeljuje v Beethovnovi ulici darila g. Jagodić in ga, Baeblerjeva.

Delo Rdečega križa skuša vsaj kolikor toliko omiliti strahote letošnje zime in bedo ter zaslužiti zato v javnosti priznanje.

○ Zdruščenje trgovcev v Ljubljani sporoča, da bodo trgovine v nedeljo, dne 24. t. m., odprte. — Uprava.

○ Direkcija državnih železnic razglasa: V sled gradnje carinarničnih poslopij v Ljubljani gl. kol. je morala biti preložena tudi klančina s pripadajočimi tiri. Klančina, ki leži ob Vilharjevi cesti med carinarnico in železniško kurilnico, je dograjena. Čim se prenesejo v doglednem času kurilniške naprave, povečala in usposobila se bo klančina za vse potrebe vagonške nakladanja in razkladanja robe vsake vrste. Dollej pa se bo uporabljala ta klančina obvezno s strani občinstva kakor tudi železniške postaje za svo vagonsko robo, ki se more tovoriti le preko klančine: to so vozila, živina, dolgi les velike teže in predmeti, ki se brez klančine ne morejo tovoriti, dalje roba, ki se tovari s pomočjo žerjave in slednjici vsa roba, ki zahteva tehtanje na cestni mostni tehtnici ob klančini. Za ostalo robo ostane manipulacijski prostor slejkoprej na prostih tirih ob tovarnem skladišču Ljubljana gl. kol. Železnica bo zaračunala za lokalni prevoz one robe, ki bi se proti določbi tega razglasa izjemoma in na zahtevo stranke tovorila na drugem manipulacijskem prostoru, lokalne tarife pristojbine. Te določbe veljajo od 1. januarja 1934 dalje.

POZOR BOŽIČ!

Prvovrstna nallvna peresa - Kera-
miko - Usnleue izdelke - Albume
pisalne garniture kupite le pri
JV. BONAČ, Ljubljana

○ Najlepsi film za božične praznike je film »Mati«. Ogledajte si ga v kinu Kodeljevo!

○ Redni glavni občni zbor društva Probuda v Ljubljani bo dne 6. januarja 1934 ob 10 v gostilni pri Useniku, Borštnikov trg 2, z običajnim dnevnim redom.

KLOBUKI

za gospode v naj-novejših barvah in oblikah, ter razne športne in zimske čepice. Vam nudimo dobro založena trgovina klobukov in čepic.

MIRKO BOGATAJ

LJUBLJANA, STARI TRG ŠT. 14

Solidna postrežba - Sorelema o se klobuki v popravili - Mirke cene

○ Kolesarjem in mlekarcam! Objavo okrajnega načelnika Ljubljana okol. glede vožnje s kolesi in ročnimi vozčki po desnem hodniku Tyršve ceste so nekateri očitno napadno razumeli, ker je opazili, da izkoriščajo to ugodnost celo v sredini mesta. Uprava policije v Ljubljani opozarja na to, da je dovoljeno vožnje s kolesi in ročnimi vozčki po desnem hodniku Tyršve (prej Dunajske) ceste šele od Linhartove ulice naprej v smeri proti Ježici.

○ Bridka usoda starosti. V Ljubljani živi v veliki bedi 85 letni starček, ki se obrača s prošnjo zlasti na gg. trgovce in krščansko misleče ljudi, da bi se ga nekoliko spomnili v bedi ter mu z darovi priskočili na pomoč. Starček se priporoča zlasti za obleko in perilo ter želi vsem blagim srcem vesele praznike. Naslov pove uradnišo.

Darujte ji za Božič ono,
česar si sama ne privošč!

steklenico parfuma
ali kolinske vode iz

Drogerije Gregorič,

Ljubljana, Prešernova ulica 5

Kaj bo danes?

Drama: »Pravica do greha.« Red C.
Opera: Zaprti.
Kino Kodeljevo: Ob 8 »Mati«.
Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded.,
Mestni trg 4, in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

★

○ Sv. maša za smučarje in turiste bo v kapeli Vzajemne zavarovalnice v nedeljo, 24. decembra, in na praznik sv. Stefana, 26. decembra t. l. ob polsedmih. Na sveti dan sv. maše tudi ne bo.

○ »Cvrtček za petje« v Rokodelskem domu. Ta ljubka in prisrčna igrlica, ki smo jo videli že lansko leto na Rokodelskem odru, se vprizori tudi letos in sicer na praznik sv. Stefana ob pol 8 zvečer. Vstopnice si nabavite že v predprodaji, 26. t. m. od 10-12 dopoldne v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12, I. nadstropje.

○ Operni pevec g. Josip Gostič nastopi po svojem bolezenskem dopustu prvič na Stefanovo ob 3 popoldne v opereti »Pri belem konjickuc. Ostala zasedba te izredno priljubljene opere je običajna z gospo Poličevo kot hotelirko na čelu. Za predstavo veljajo znižane operne cene.

○ Vodstvo v razstavi vodilnih zagrebških slikarjev v Jakopičevem paviljonu bo v nedeljo, 24. dec. ob pol 12. — Trije prosti božični dnevi nudijo vsem priliko, da si razstavo ogledajo.

Soboto in nedeljo

na sadnem trgu — Vodnikov trg
velika prodaja zaklane perutnine

goske purani

Jamčim za blago, katero prodajam

Feldman

Kulturni obzornik

Dom in svet, št. 9-10

Zadnja dvojna številka letošnjega »Doma in sveta« je zlasti pomembna po dveh člankih, ki razčiščata pojem osebne svobode katoliškega človeka in nujno trenje med staro in nastopajočo generacijo. Tako jasnih in hkrati širokoprtnih izpovedi nismo že dolgo brali.

Prvi predmet obravnava France Vodnik v »Zbliznanju duhov«. Ta članek je delno polemichen (obrača se proti Vidmarjevemu tezu), delno osebno izpovedujoč. V glavnem gre tu za dokaz, da imamo tudi katoličani popolno svobodo osebnosti, seveda ne v smislu duhovne razvezanosti, marveč v krščansko-vesnem smislu pokorščine notranje metafizičnemu imperativu. Dasiravno je ta članek z vidika empiričnega katolicizma do skrajnih mej širokoprtn, je vendar celotna njegova zgradba v popolni skladnosti s pojmom pravega katoličana, ki ga prava osebna svoboda kot udeleženca Cerkve opaja in osvetojuje. S tem člankom je ovržen očitek Josipa Vidmarja, ki pravi, da pomeni katolicizem le »vero v dolžnost (otrpljenje) verovanja in v greh svobodnega iskanja«. — Drugi članek »V globljinah nasprotja«, ki ga je napisal Zimomir J. a ne žič, pa izpoveduje predvsem nujnost mladinskega gibanja, ki se je začelo v zvezi z veliko duhovno krizo povojnega časa, a ima svoje korenine v individualnosti, stvariteljski in mladosti. Avtor razjasnjuje večno enaki pojav, zakaj ne morejo stari domneti mladine; dalje dokazuje, da je mlada generacija, ki je prav za prav pojav vseh narodnosti in verstev ob aletih duhovni krizi, v soglasju s krščanstvom: končno pokaže, v kakšno smer se je razvilo slovensko mladinsko gibanje. — Niko Kuret razpravlja v članku »Igravec v sodobni luči« mimo zgodovinske razvojne črte od statega do modernega igravca zlasti o laičnem igravcu, katerega sta vzbudili v sodobnosti dve smeri, krščansko-tradicionalistična in marksistično-revolucionarna. Laični

igravec hoče biti tvorec novega gledališča, vzraslega iz kolektiva in ostajajočega v organskem razmerju do njega. Za lajka je igra izpoved pripravljenosti, katerega ima tudi v javnem življenju. To svojstvo imajo laiki obeh zgoraj imenovanih smeri. Zato je v igri laika poudarjeno njegovo poslanstvo, ki ga ima v novem življenju, glasnik je novega kolektiva, ki kani ustvariti novo homogeno kulturo. — Med »Drobnimi prispevki« je dr. Avg. Zigo n dokazal, da je Prešeren spisal svoj sonet »An eine junge Dichterin« Luizi Chrobot-Pesikovi, ko je izpolnila 16 let in s tem postala po tedanjem običaju ljubljanske družbe — dorastla. Sonet pa gre preko Luize na tedanje dobo, na idejnost in omejeno miselnost svoje dobe it. Nedvomno je imel Zigo ogromno truda pri tem tako zapletenem iskanju, a končno je le po vseh okoliščinah, ki mu jih je med drugim nudil Luizin dnevnik, zaključil svoje delo z odkritjem doslej nepoznane naslovljenke Prešernovega soneta. Studija nudi poleg tega tudi kulturni in socialni obraz tedanje Ljubljane. — Končno moramo omeniti še eno razpravo v tej številki »Doma in sveta«. Breznikov spis »O časnikarski slovenščini«. V tej razpravi zaključuje Breznik svojo plodovito studijo, ki je prinesla slovenskim časnikarjem — upamo, da ne brez uspeha — veliko odkritje. Sicer se je B. omejil le na »Slovenski narod«, toda že v tem smo spoznali veliko valovanje med čisto slovenščino in vneski tujih jezikov, kar so povzročili prav slovenski časnikarji. V zadnjem članku se obrača Breznik zlasti na Majarona in Tavčarja, ki sta ne le očistila »Slovenski narod«, marveč sta tudi Malo-vrha, ki je urejeval list od 1897 do 1918, pripravila do tega, da se je približal njunemu jeziku.

Leposlovni del prinaša daljšo novelo Miška Kranjca, »Jakob Sobočan«. Kakor v večini dosedanjih novel in št. ki jih je Kranjec vzbudila domača zemlja, tako je tudi tu delno sreča ono gibalno, za katero se ljudje brezumno pehaajo, končno pa se zadovolje s tem, kar pride. Obe podobi, Marta in njen oče, sta močno zgrajeni. Kakor se zdi, je Kranjec v krajših delih močnejši kot v velikih tekstih, vendar je tudi tu malce še prerazvle-

Mariborske vesti:

Trije sklepi petorice Pred proračunsko razpravo

Osnutek novega občinskega proračuna za 1934 je tukaj. Takoj po novem letu se bo pričela proračunska razprava o predloženem osnutku. Sodeč po razpoloženju ni pričakovati bistvenih izprememb v osnutku predvidenih postavk in odločb. Precej zanimanja in prizadetosti pa bodo povzročili zlasti trije sklepi in predlogi, ki jih stavlja obenem s predložitvijo novega proračuna ožji odbor petorice, ki jo je mestni finančni odsek pooblastil za sestavo novega proračuna. Prvi se glasi: »Uradniki, ki so dosegli predpisano število let za pokoj, naj se upoko-jo.« Javnost bo ta sklep gotovo odobraval. Saj je treba misliti na mlajšo inteligentno generacijo, ki se ji hoče dela in zaslužka, pa je danes brez posla in kruha, in jo pritegniti v red občinskega uslužbenstva. Prav gotovo bi ne bilo prav, ako bi se sistemizirana in radi odhoda upokojenega osebja izpraznila mesta ne zasedla. Mladim izobražen-cem dela in kruha! — Drugi sklep in predlog, ki

○ Najstarejši Mariborčan umrl. V visoki starosti 97 let je umrl upokojeni učitelj g. Franc Krajnc. Pokojnik je bil najstarejši moški prebivalec mariborskega mesta. Rojen je bil v Novi Cerkvi leta 1936, maturiral je na celjski učiteljski šoli, služboval na Štajerskem in Kranjskem ter užival nad 30 let svoj pokoj v Mariboru. Bil je častljiva prikazen ter so ga mnogi poznali. Kot dober plavalec je v svojih mladih letih rešil štirim ljudem življenje. Ker je bil do zadnjega čvrst in zdrav, so mu vsi prerokovali stoletnico, ki pa je žal ni doživel. Naj počiva v miru!

○ Mestni načelnik dr. Franjo Lipold se je vrnil iz Belgrada ter prevzel vodstvo občinskih poslov od podžupana Golouha.

○ Za bodoče mestne volitve, ki naj bi bile baje že v začetku februarja, se v Mariboru že oblikujejo razne interesne skupine. Posebno živahni so gospodarski sloji, ki so imeli te dni svoje prvo tozadevno pomenkovanje ter so razpravljali, da bi nastopili pri volitvah s samostojnim komunalno-političnim programom.

○ Krščanska ženska zveza se ob lepo uspeši božični kar najljepše zahvaljuje vsem, ki so tako ali drugače k temu pripomogli, posebno mariborskim trgovcem, tovarnarjem in denarnim zavodom, kakor tudi drugim posameznikom. Vsem bodi izrečen v imenu obdarovanih iskren Bog plačaj! — Odbor.

○ Božič siromakov... Neverjetno število prosjakov je nagrnulo pred prazniki v mesto. Ker si v središču ne upajo iz strahu pred policijo, si zato podajajo v predmestjih kar klinke. Nekateri teh revežev živo pričajo o velikanski revščini; matere z otročki po cičansko navezanimi v rjuhi na hrutu, drugim nadomestujejo čevlje okoli noge ovitja vreča itd. Božič siromakov bo letos žalosten...

○ Važno za gradbene podjetnike. Dne 16. januarja bo na tehničnem razdelku mariborskih okr. glavarstev oddaja adaptacijskih del v banovski bolnišnici v Murski Soboti. Skupna vsota za popravila bo znašala Lit 156.900.

○ Državni upokojenci. Društvo državnih upokojencev javlja svojim članom, da se dobre listi blokov za gledališke vstopnice po znižani ceni pri gđni Ungerjevi, Maistrova 2, III. — Zobotehnična gospa šuta v Gregorčičevi dovoljuje članom društva 30 odstotkov, krojač Erbus v Slovenski ulici pa 15 odstotkov popusta.

○ Smrtna kosa. V samostanu čč. šolskih sester je umrla v starosti 69 let dolgoletna pridna služkinja Rojko Marija. — V Meini 16 je umrl bivši pekovski mojster Anton Malek v starosti 70 let. Svetila pokojnika močno veča luč!

○ Nočno lekarniško službo vrši v času od 24. do 31. decembra Minaržikova Mestna lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

○ Pospravljanje snega z mestnih ulic se na naše opozorilo vrši znatno hitreje. Središče mesta bo kmalu očiščeno in tudi v stranskih ulicah se je pričelo s čiščenjem. Znatno število brezposelnih je dobilo zopet dela.

○ Novo strelsko vodstvo. Te dni se je vršil občni zbor mariborske zvezne strelske družine, na katerem je bil izvoljen dosedajni odbor s predsednikom primarjem dr. H. Robičem na čelu, na novo pa so vstopili v odbor dr. Marinič, okrajni glavar dr. Senekovič, poročniki Popovič, Pajovič in Joksimovič.

○ Prodaja orožja. Dne 30. decembra se bo prodajalo na okrajnem glavarstvu Maribor levi breg v sobi 34 razno zaplenjeno orožje. Kupci morajo biti v posesti dovolila za nakup orožja, ali orožnega lista.

○ Trg za ribe — srednji. Sardin 60 kg po Din 18, živih karpov 100 kg po Din 16, živih ščuk 30 kg po Din 20, danski filet 20 kg po 28 in sveže pole-

ga je treba pozdraviti: »Mestni uslužbenci naj se zaposlujejo izključno in samo v službi mestne občine.« S tem bi bila pokopana tista naivna in nesrečna zamisel posebne mestne godbe, v kateri bi bili v pretežni večini mestni uslužbenci. Koliko bi mogli koristiti ti ljudje mestni občini kot njeni uslužbenci spriču tako obsežnega delokroga kakor je bil zamisljen? Zato je ta predlog odbora petorice povsem na mestu. — Nikakor pa ni mogoče soglašati s tretjim sklepom, v smislu katerega naj se stanovjske hiše v Smetanovi in Vrtni ulici prodajo, ker ima mestna občina z njimi letno 780.000 Din izgube. Prihranek te izgube naj bi se porabil za adaptacijo gradu. Je tukaj razlog, preko katerega ni mogoče: pri gradnji vseh teh stanovanjskih hiš ni bilo merodajno komercialno načelo. ampak socialno. In danes bi bil poudarek socialnega vidika važnejši nego kadarkoli.

novke 100 kg po Din 22 za kg. Pošiljaka morskih rib s Sušaka je radi snežnih zametov zaostala, pa je bilo radi tega na trgu precejšnje pomanjkanje rib-jih dobrot.

○ Smrt v vrelom kropu. V Jazbini se je dogodila pretresljiva smrtna nesreča, katere žrtev je postal mali petletni Alojz Jug. Deček se je igral v kuhinji, ko je mati pospravljala sobo ter se mota! okoli štedilnika. Radoveden je pokukal v lonce, naenkrat pa se je posoda z vrelo vodo prevrnila in dečko se je znašel v vreli kopelji. Zadobil je tako strahovite opekline po celem telesu, da je kmalu umrl.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 23. decembra: Zaprti.
Nedelja, 24. decembra ob 15: »Trnjulčica.« Pre-miera. Otroška predstava.

Celje

○ Umrl je v Kozjem v 90 letu starosti g. Josip Jagrič, nadoficial v pokolu. Pokojni je bil skrben družinski oče, vzgojil je 11 otrok, kateri vsi živijo. bil je poštnjak od nog do glave in dober družab-nik. Naj mu sveti večna luč, otrokom pa izrekamo svoje sožalje. — V celjski javni bolnišnici sta umrla Konec Helena, 51 let, ddnarica iz Krizevecv pri Konjicah in Anton Weisenbach, 1 leto, sin brez-poselnega urarja na Sp. Hudinji. N. v m. p.

○ Sestanek dekliške Marijanske kongregacije pri čč. sestrah bo jutri, v nedeljo ob 8 zjutraj. Pri-do-bit polnoštevilno.

○ Dar Vincencijevi konferenci. G. Ivan Mast-nak, trgovec, Kralja Petra cesta 15, je daroval Vin-cencijevi konferenci 1 otroške blače in 1 otroško obleko. Blagumu dobrotniku uboge mladine, ki se jo spominja ob vsaki priliki, se na tem mestu kar najpristrajše zahvaljujemo.

BONBONIERE

krasne, sveže, fine
desertne bonbone in božični nakit v trgovini

ANTON FAZARINC - CELJE

○ Silvestrovo večer Družabnega kluba bo tudi letos v veliki dvorani Ljudske posojilnice, na kar že sedaj opozarja svoje člane in prijatelje.

○ Zglasitev mladeničev rojenih v letih 1914, 1915 in 1916. Opozarjamo vse v Celju bivaajoče mla-deniče, brez ozira na rojstno mesto in pristojnost, na omenjeni razglas mestnega načelstva celjskega, ki je nabit na uradni deski mestnega magistrata.

○ Božična podpora invalidom. Krajevni odbor UVI v Celju je glede na veliko bedo, ki vlada pri veliki večini vojnih žrtvev ukazal kot božično pod-poro v jectivah 14 članom po 100 in 50 članom po 50 Din.

○ Božičnica na okoliški deški narodni šoli. Učiteljski zbor okoliške deške šole v Celju in učenci najvišjega razreda so nabrali z nabiralnimi polami 3600 Din v gotovini, vrednost podarjenih predmetov pa znaša okrog 800 Din. Pri božičnici je bilo obdarovanih 340 otrok.

○ Dve predrzni tatvini. Gđ. Kolenc Ljudmill, hčerki želez. uradnika v Prešernovi ulici 6 je bil 21. t. m. v popoldanskih urah ukraden iz nezakle-njene predsobe ženski plašč modre barve, s ko-žuhovinastim ovratnikom, vreden 1000 Din in žen-ski klobuk vreden 100 Din. — G. Zemljik Branko, učitelj na okoliški šoli, je naznanil, da je bila v četrti ob pol 6 zvečer izvršena v njegovem sta-novanju predrzna tatvina. Neki tat je odnesel nje-zovemu svaku črno suknjo, usnjate rokavice z belo podlogo in brevir, v skupni vrednosti 2750 Din.

čen. — Pesmi so prispevali Bogomir Fatur (so-nete: Plesalcev gib, Sonet smrti, Sonet hrepene-nja, Soneta o ženi in Sonet ločitve), Anton Vo-d-nik (pesmi: Vračanje, Domov, Pesem o svitanju), Joža Zabkar (Smrt), Joža Lovrenčič (Po-govor). Nedvomno je med temi najmočnejši Anton Vodnik, zlasti v prvih dveh pesmih, kjer je pesnik v zlahtnosti izraza in vsebine še zmerom nekdanji mojster.

V »Razgledniku«, ki je to pot izredno obširen, moramo zlasti opozoriti na omeni Fr. Vodnika »Ce-lice« (Juš Kozak) in »Kroga«, Fr. Koblarja Tav-čarjevih zbranih spisov in na omeni Tineta Debe-ljaka o Prusovem Faraonu kakor tudi o Dučičevih Zbranih delih Poleg tega so tu še ideološko in kri-tično zanimive ocene Jeneza Logarja o 5. zv. Lev-stikovih zbranih del, Fr. Koblarja o Šukletovih »Sodobnikih« in Antona Slodnjaka o Slov. biografskem leksikonu. — V »Zapiski« je prispeval Fr. Stele članek o novih delih J. Plečnika v Pragi (ta številka »Doma in sveta« prinaša tudi osem posnet-kov zadnjih Plečnikovih del v Pragi), dr. Avgust Pavel poroča o kongresu madžarskih katoliških pi-sateljev v Eztergomu, Silvester Škerl pa je na-pisal zanimiv članek o »Pesništvu in svetništvu«, kakor to poimenuje Francoza: pesnik in dramatik Cocteau in filozof Maritain.

V celoti je pričujoči zvezek »Doma in sveta« vsebinsko bogat in bo nedvomno imel v razumni-ki javnosti lep odmev. O namenih in ciljih prihod-njeletnega »Doma in sveta« pa bomo še poročali.

L. G.

Cerkveni glasbenik

Zaključna številka 56. letnika Cerkvenega glas-benika, ki ga urejuje magr. Stanko Premrl, je izšla te dni. Književni del je dosti bogat in vsebuje poleg uvodne Sardenkove pesmi »Kržiž poviša-nem« (uglasbil jo je letos St. Premrl za priliko 1900 letnice Održenja), več prav jedrnatih član-kov. Stanko Trobina smiselno govori za povzdigo koračnega petja in z jasnim zagovorom skuša dvig-niti njegovo vrednost za naš čas. — L. Pečnik na-

daljuje debato o slovenskih petih mašah in za-ključuje, sklicujoč se na cerkvene predpise, da zahtevajo latinske pete maše tudi latinsko petje na koro. — Z isto zaključitvijo je posegel kratko v debato tudi p. Hugolin Satlner. — L. Puš daje nekaj upoštevnihih nasvetov organistom z ozirom na tempo izvajanih skladb. — Dr. Anton Dolinar je v tej številki dovršil svojo obširno razpravo »Na pragu novejšega glasbe«. Upošteva je nova dognanja splošnega evropskega glasbenega znanstva, je ta razprava danes za nas zelo pomembna, zlasti ker pomore precej k razjasnitvi sodobnega kaotičnega stanja. — A. Groebming nadaljuje svoja zgoščena razpravljanja o fiziologiji in fonetiki. — Ferjan-čičev zabavni spis »Nova maša na Gorenjskem skrbi za odlih. — Nadaljuje se tudi Pahorjev po-drobni seznam Kokošarjevih pesmi v rokopisu. — H koncu pa slede še običajna koncertna poročila, dopisi, oglasnik za cerkv. in posv. glasbo, razne vesti i. t. d.

Glasbena priloga je to pot bolj skromna. V njej se predstavlja J. Kenda z kratko Marijino pesmico, kontrapunktično dosti razgibano in tudi harmonično ne ravno dolgočasno, dasi je vse z obliko vred na stari podlagi. — Čadeževa »Zdrava Marija« je enostaven domislek starega kova, zani-miv, ker je motivirano naslonjen na nove zvono-ve stolne cerkve v Ljubljani. — Vodopivčeva »Po-zdravljena, Brezmadežna« bo prav dobrodošla mo-skim zborom, zlasti ker je taka literatura bolj redka. Sloni na dognani osnovi, pa je jasna in iz-delana v zgradbi. — Končno pa je še za ljudsko petje priobčen lep ljudski napev »Lepa si, roža Marija«, ki ga je dvoglasno z orglami smiselno harmoniziral Stanko Premrl.

Tako stopa Cerkveni glasbenik v novo leto. Ker vrši plodonosno delo na polju cerkvene glasbe in s svojimi članki marsikaj pomeni tudi za po-svetno, je pač nujno, da obstoji še vnaprej. Zato naj bi se tudi v novem letu naročil nanj vsak, ki se zanima za slovensko glasbo, pa ga tudi redno plačeval, da bo mogel svojo nalogo uspešno vršiti.

V. U.

Strahote letošnje zime

Svetina nad Celjem, 21. dec.

Povsod letos hudo pritiska zima, a v tako grozni obliki, kakor nastopa zima pri nas, menda ni kmalu kje našti primera. Na tri ali štirikratni stari sneg pada vedno novi; neusmiljeni sever, ki prihaja menda naravnost iz Sibirije, napravlja na to in sto krajih zamele, meteže, kakor jih ljudstvo tukaj imenuje, kjer je na majhnem prostoru nagromadenih več vagonov snega. Če si ljudje tudi z veliko težavo napravijo gazi od hiše do hiše, čez noč silen veter zopet vse zasuje. Popotnik, ki si upa na daljšo pot, mora biti pripravljen, da bo gazil do kolen, pa tudi do pasu po snegu. Šolarji že ves čas ne morejo več priti v šolo, zlasti mlajši otroci bi naravnost obtičali in zmrzli v snegu.

Volčja nadloga

Iz južnih pokrajin naše države beremo vedno več o naraščajoči volčji nadlogi, čim bolj se uveljavlja zima. Zlasti je ljudstvo na samotah popolnoma zbežano, ker si ne ve izdatne pomoči, kajti strupa ne dobi v potrebni količini in puška tudi ni zanesljiva in stane strelivo tudi drag denar. Toda, kako bi to bilo, ako bi se tudi mi začeli bojevati proti volčjim tropom silno kakor naši predniki proti zmajem? Razne ljudske pripovedke nam pravijo, da so oni ob poti, po kateri je zver običajno hodila, nastavili tečno vabo. Bil je to primeren kos mesa, v katerega so vložili gručo živega apna. Gladna zver je vabo navadno z enim hlastom požrla. V želodcu soku se je to apno začelo kmalu gasiti, nakar je zver šla pit, da si ugasi notranjo vročino in ta čas je že apno vrelo v želodcu in žival je morala nato v dogledni dobi poginoti. — Volkovi raztrgajo posesniku večje črede ovac in govodi čisto nebroj. Obrani se pa tega, ako žrtvuje samo eno ovco in porazdeli tako vabo okrog svoje domačije in zlasti hlevov. Da se da na tak enostaven način zlahka obraniti volčjih napadov, je vsakomur jasno in ne vemo, zakaj bi bili mi danes manj spretni pri obrambi proti človeku nevarnim živalim kakor naši predniki, kateri so se morali boriti s zmaji, ki so pa bili, kakor beremo, neprimerno nevarnejši, kot so volkovi. — Treba je samo naše hribovitane zopet enkrat opozoriti na to, kar je že bilo v rabi in kar se je obneslo, kajti trdi se, da je človek na ta način sam iztrebil zemljo onih strašnih pošastí.

— Pri motenjih v želodcu in čreveh, bolečinah v trebuhu, razdraženosti, nervoznosti, omotici, težkem snu, splošnem slabopojutju, zmanjšani moči za delo se doseže olajšanje z dnevno čašo naravne »Franz-Josef« grencice. Sloviti zdravniki hvalijo izbornost lekovitost, ki jo nudi »Franz-Josef« voda v svoji lastnosti kot milo odvajajoče sredstvo posebno polnokrvnim, korpuulentnim ljudem, trpečim na protinu in hemeroidih.

Vlomilska tolpa izročena sodišču

Ljubljana, 22. decembra.

Policijski sicer se ni zaključila preiskava proti zajeti vlomilski tolpi, pač pa je pojasnila velik del grehov, ki jo je ta tolpa zagrešila ter je nadalje obravnavanje te zadeve danes izročila sodišču. V sodne zapore je policija poslala vse tri aretirane moške in dve ženski. Najmlajšo, neko 16 letno pokvarjenko pa je policija začasno pustila na prostem, ker ni bojazni, da bi pobegnila. Drugi dve deklini sta se sicer ogroženo pritoževali, ker morata v sodne zapore, toda ti dve sta starejši mladoletnici. Najbolj predrznega člana tolpe, ki je zagrešil večji del vseh tatvin, policija še išče. Ta tat in vlomilec se nekeje skrivaj in ga doslej niso mogli izslediti. Od vse tolpe, ki je štela 9 oseb, to je 6 moških in 3 ženske, je dosedaj v policijskih rokah samo 6 oseb. Pri vodji tolpe Silvestru Š. je policija našla mnogo raznega vlomileškega orodja ter je tudi ugotovila, da so se pri njem izdelovali vitrihi, brusile razne vlomilске pile ter da je Silvester po večini organiziral, ali veaj dajal nasvete za večino vlovov in tatvin. Silvester je tudi najbolj trmast in noče na policiji prav ničesar priznati, zato ga pa obremenjujejo drugi aretiranci, zlasti ženske, so silno klepetave in vale krivdo drugo na drugo. Iz izpovedi aretirancev je policija pojasnila dosedaj 21 večjih ali manjših tatvin in vlovov. Zapolnila je pri njih tudi par smučí s palicami, za katere ne ve, kje bi bile ukradene. Pojasnil je tudi vlom pri Sečnjetitju v Metelkovi ulici, samo da je večino pokradenega denarja odnesel glavni in najbolj predrzni tat tolpe. Policija je našla suknjo, ki je bila ukradena pri ing. Fakinu. Samo enega posestnika v Mostah je ta tolpa obiskala trikrat in mu skupno odnesla 10 kosi. Nekoč so temu posestniku ukradli 4 kosi ter jih že čez dobro uro kuhali vse štiri v enem loncu. Kar so dosedaj ti tatovi priznali, je pa le del tatvin, ki jih je tolpa izvršila. Zdi se, da so ti prebrisanci kradli kar neprestano. Vsi so bili že prej dostikrat kaznovani in so v kriminalni razvidnici zapisani s prav posebnimi črkami. Eden izmed aretiranih tatov je bil svojčas tudi član proslule Pračkove vlomilске tolpe. Marsikatera majhna ali večja tatvina, katerih se je zadnje čase toliko dožalovalo v Ljubljani, gre na račun te sedaj končno izsledene vlomilске tolpe.

Koledar

Sobota, 23. decembra: Kvatre. Viktorija, devica. Prvi krajec ob 21.09. Herschel napoveduje spremljivo vreme.

Osebnosti

— France Bervar — 70-letnik. Danes praznuje v Kamniku 70-letnico upokojeni davčni nadupravitelj g. France Bervar. Jubilar je bil rojen dne 23. decembra 1863 v Novem mestu kot sin znanega novomeškega zdravnika dr. Bervarja. Po končani srednji šoli je vstopil k davkarji in je služboval v raznih krajih, dalj časa pa tudi v Kamniku, kjer se je oženil z gospo Albino iz znane Hočevarjeve družine. Med vojno je služboval v Postojni, po prevratu pa kot davčni nadupravitelj v Kamniku, kjer je bil tudi upokojen. Jubilar je zaradi svojega vedrega humorja in dobroti znan in priljubljen po vsem kamniškem okraju in povsod, kjer je služboval. Izvrstnega družabnika in najboljšega tovariša ga posebno cenijo lovski bratovščina, s katero se je še pred tremi leti udeležil pohoda nad medveda na Menino planino. K današnjemu jubileju mu izrekamo tudi mi najiskrenejše častitke z željo, da ga Bog ohrani še dolgo vrsto let!

Sedaj smo spoznali, v kako težavne razmere nas je spravila nova pridelitev svetinake občine v Teharje: saj je skoro nemogoče priti iz Svetine na občinski urad v Teharjih. Zato pa po vsej pravici želimo in pričakujemo, da bo nadoblast našo prošnjo po upostavitvi stare občine Svetina uslišala in nam pustila našo eicer majhno, a vendar srečno občino.

Posebno usodepolno za pretežno večino posestnikov je tudi to, da so ljudje brez stelje za živino: jesen je bila tako mokra in neprijetna, da skoro nihče ni mogel spraviti listja in stelje domov. Sedaj v stiski nastajajo s slamo, ki bi jo morali imeti za krmo; ko bo pa slame zmanjkalo, bo živina v tej strašni zimi v naravnosti obupnem položaju.

Ostale vesti

— Odjava motornih vozil. Vse lastnike, ki nameravajo staviti svoje vozilo pod plombo, opozarjamo, da prijavijo svojo namero pristojnemu oblastvu prve stopnje, koder je vozilo registrirano, najkasneje do 30. t. m. (31. je nedelja in so uradi zaprti). Za odjavo avtomobila je kolekovati vloga s 100 Din, za odjavo motocikla s 50 Din. Odjavi je priložiti prometno knjižico, ki jo oblast nato lastniku vrne. Paziti je, da je vnesena odjava v prometno knjižico. V Ljubljani vpiše odjavo glede na mestni davek tudi mestno knjigovodstvo. Za vozila odjavljena po 31. decembru je plačati državno takso, kot da niso odjavljena.

— Prepovedan tisk. Ministrstvo za notranje posle je prepovedalo uvažati v našo državo in razširjati v njej list »Gazeta di Venezia«, ki izhaja v Benetkah in knjigo »A Trionfi — Bekekütes Felelisség« od Istvana Czako, ki je izšla v Budimpešti.

KAVO-MOTOH sveže pražena! — Krasno božično dole! **LJUBLJANA, Vodnikov trg 5**

— Postaja Sv. Lovrenc na Pohorju je mrka v svoji samotni in senci. Nihče ne sluti, da odpira pot v planinski biser — trg istega imena, — ki se po kaže po 10 minutni vožnji z avtobusom. Prekrasen pri je položila zima tu okrog — otvorila najidealnejše terene za smučanje in sankanje, za staro in mlado. Po trgu — nad 1 km je dolga pot — se sanki deca, v okolici pa pojo smučke. Pa šele na skakalnici! Tam pridno trenirajo naši kanoni. Skakalnica je komaj četrte ure od trga in v najlepšem stanju. — Sneži — vse dolince bodo zravnane — trije prazniki po vrhu, — pa se bo smučanja in sankanja navzil lahko vsakdo! Začetnik v okolici trga, kjer bodo smučki tečaji, drznejši pa imajo od tu najlepšo in najkrajšo pot v višave divnega Pohorja, bodisi na Klopni vrh, Pesek ali pa nad Ribnico v Senjorjev dom.

— Ponesrečenci. Ljubljanska bolnišnica sprejema sedaj sorazmerno prav mnogo ponesrečencev, ki so po večini žrtve poldence na cestah in stopnicah. V Škofji Loki se je podrl na cesti voz na 43 letnega posestnika Franca Krizmanja iz Strazišca. Krizman je dobil notranje poškodbe. — Na cesti je padel in dobil notranje poškodbe 28 letni mizarški mojster Ivan Pregelj s Sela pri Zagorju. — V Mestnem domu v Ljubljani je padla na stopnicah 57 letna snažilka Uršula Trkalj in si zlomila levo nogo. — Pri Sv. Ani nad Tržičem se je podrl na 48 letnega delavca Martina Ribariča gruč. Ribarič je dobil notranje poškodbe. — V rovu v Hrastniku je podslu 35 letnega rudarja Martina Guzeja, ki si je pri tem zlomil levo nogo.

— Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, slabšanju, bledeti, obolenosti žlez, izpuščenju na koži, tvorbi uravnava »Franz-Josef« voda izbornost toli važno delovanje črevesa

— Našim rojakom v Srbiji bomo po novem letu odposlali nabrane knjige. Ker pa se je letos nabralo zelo malo knjig, prosimo vse, ki morejo v ta namen darovati kakršnekoli knjige ali revije, da nam jih pošljejo ali osebno oddajo v naši pisarni do 6. januarja. Dobrodošli so tudi molitveniki in katekizmi. Naši izseljenci v Srbiji vam bodo zelo hvaležni. — »Sveta rojstva«. Ljubljana, Tržičeva (Dunajska) cesta 17.

— Katera dobra, krščanska družina bi vzela iz usmiljenja osemletno deklico, ki obiskuje tretji razred ljudske šole — zdravo, pridno, brez staršev — za svojo. Naslov pove uredništvo »Slovenec«.

— Zimski sport je za zdravje zelo koristen obremen pa je tudi v zvezi z nevarnostjo infekcije. Imeite tudi za ta slučaj vedno pri sebi Panflavin-pastile, da se s tem zasigurate pred nevarnostjo infekcije.

— Četudi bi pobral denar na cesti, ga ne smete razmetavati. Prej ali slej boste rabili radio-čevl, kajti čevl v Vašem sprejemalcu se stalno obnavlja in s trajno izgubo emisije čevl se izgublja tudi selektivnost (sposobnost ločitve ene postaje od druge) in točna reprodukcija sprejema. V tem slučaju boste obnovili svoj radio-aparat z nabavo novih radio-čevl. Takih čevl je mnogo na trgu in treba se je odločiti za najboljši, ker denarja niste pobrali na cesti. Za pomladitev radio-aparata so posebno primerne Triotron čevl, ki se izdelujejo na temelju množičnega in preizkušenega laboratorijskega dela in v najmodernejših tovarniških instalacijah. Pri konstrukciji posrednih tipov se posebno pazi na to, da nova Triotron čevl ne zamenja samo Vaše stare žarnice v njeni prvotni kakovosti, marveč jo kakovostno daleč prekaša. Zahtevajte od Vaših radio trgovcev novi cenik Triotron-čevl XI-33, s karakteristiko in praktično tabelo primerjave z drugimi izdelki, ki Vas bo v trenutku napotila na potrebno tipe Triotron. Če bi Vaš trgovec slučajno ne imel teh cenikov, se obrnite ponj na generalnega zastopnika F. L. Rosenfelda, Beograd, Topličin venci 7.

Tržič

Tudi tukajšnja »Vincenčijeva konferenca«, ki bo sama kmalu obhajala polstoletnico svojega delovanja v Tržiču, je preteklo nedeljo proslavila 100 letnico ustanovitve Vincenčijevih konferenc. Proslava se je vršila zvečer ob 8 v dvorani »Našega doma«, ki je last Vincenčijeve konference. V uvodnem govoru se je predsednik g. župnik Anton Vovk spominjal ustanovitve Vincenčijevih konferenc ter podčrtal njih pomen za katoliški svet kakor tudi za Tržič. Na odru so potem nastopili Timmermansovi »Trije kralji«. Igra pa bo s svojo prirodno poštenostjo in zdravim humorjem (Tinač) kmalu postala božična ljudska igra, kakor je »Mlinar in njegova hči« za čas okrog Vernih duš dan. Čisti domov privedite je namenjen za božično obdaritev »večev«, ki jih tudi v Tržiču ne manjka.

Sklepi seje magistralnega gremija

Ljubljana, 22. decembra.

Danes popoldne se je vršila seja magistralnega gremija, pri kateri se je sklepalo o sledečih zadevah:

Na poročilo obrtnega oddelka se je ugodilo dvema prošloma s podelitvijo buffeta, enega na Trševi cesti, drugega v Aleševčevi ulici. Dve drugi prošnji sta bili odklonjeni.

Narodnemu gledališču se odstopi nekaj starih telefonskih aparatov za predstave; ostali telefonski aparati pa se dajo na razpolago raznim ljubljanskim društvom, katere prireajo dramatične predstave. — Odkloni se prošnja Udruženja vojnih invalidov za znižanje vstopnine v mestnem kopališču iz razloga, ker bo mestno kopališče odslej na razpolago samo za mestne delavce. — Trdki I. Knez se odda v zakup oni del sveta v Spodnji Šiški, katerega je trdka odstopila mestni občini brezplačno in bremen prosto ob priliki parcelacije tega zemljišča, proti majhni letni priznanci najemščini. — Mestni dohodarstveni urad je razpisal dobavo tiskovin za leto 1934. Pozvane so bile vse ljubljanske tiskarne. Dobava se odda najcenejšim tiskarnam in sicer Jugoslovanski tiskarni, Delniški in Učiteljski tiskarni.

Na poročilo mestnega gradbenega urada se odda dobava konfinov za Dobrolovo ulico najcenejšemu ponudniku trdki Angelo Batelino. — Mestni gradbeni urad je napravil razne proračune za adaptacijo hotela »Tivolia«. Proračuni izkazujejo visoke postavke; radi nadaljnjega študija uporabe hotela se je zadeva odstopila mestnemu fizikatu odnosno socialno-političnemu oddelku mestnega načelnstva.

Na poročilo gradbeno-pravnega referenta se izdajo sledeča

stavbna dovoljenja:

Prelovšek Elzi za izpremembo načrtov za podstrešno stanovanje s prizidkom in vogalno kletno

Jugoslovanska knjigarna

Poezije doktorja Franceta Prešerna (Zbrano delo) bodo najprimernejše bežično ali novoletno darilo za vsakega zavednega Slovence. Knjiga obsega popolnega Prešerna, vse njegove pesmi, nemške in pomembne poezije in pisma. Ima 295 strani, tiskana na finem papirju in stane 40 Din, v platno vezana 55 Din, v elegantnem usnju 90 Din. Kulturna dolžnost slehernega Slovence je, da svoje velike moze pozna tudi po njihovih delih, zato morajo Prešernove poezije v vsako slovensko hišo. Najprimernejše božično darilo bo za vsakega inteligenta edino Prešernovo zbrano delo. Založila ga je Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Kamnik

Naša strelska družina. Medtem ko drugod strelske organizacije kažejo že na uspehe svojega dela, obhajamo v Kamniku te dni obletnico, odkar smo tudi pri nas pričeli ustanavljati strelsko družino. Ob tej pomembni obletnici moremo samo z obžalovanjem ugotoviti, da smo po dveh ustanovnih obnih zborih, po neštetih prekljarjih in polemikah še vedno na istem kot pred enim letom in to kljub temu, da so imeli že v Ljubljani in v Belgradu opravka s našo strelsko družino. Da je tako zavlačevanje škodljivo za društvo samo, se je tudi že izkazalo. Mekinjčani so se naveličali gledati, kako se Kamničani pripravajo za šarže v novoosnovanem društvu, pa so izstopili, osnovali lastno strelsko družino in vzeli v najem edini za strelšče pripraven prostor v Olševku ter ga takorekoč odnesli Kamničanom izpred nosa. Mekinjčani strelska družina je organizirala za zimo sobno streljanje na razdaljo 20 metrov in bo priredila zabaven Silvestrov večer. Tudi v Stranjah, Menguš itd. so že v jeseni pridno streljali, samo v Kamniku se nikamor ne gane.

Drsališča letos nismo napravili. Občini menda ne nese, sportni krogi na tudi ne kažejo preveč navdušenja... Toda kdo bi mislil na drsanje, ko imamo toliko snega.

Osebnosti. Okrajni šolski nadzornik g. Gustav Lukežič je v terek odšel na novo službeno mesto v Čatež, kamor je bil pred kratkim premeščen. Učitelj g. Ciril Rakovec je bil premeščen iz Kamnika v Potok v Tuhijski dolini, kjer je bila te dni otvorjena nova enorazrednica. Gospa Ema Kopalova, ki je pred leti kot učiteljica na kamniški osnovni šoli izstopila iz državne službe, je pred kratkim položila praktični izpit in vložila prošnjo za reaktiviranje. Komisar pri kamniškem okr. načelnstvu gosp. Prah je bil premeščen v Dolno Lendavo, kamor je odpotoval te dni. — Odlikovana sta bila davčni inspektor g. Franc Tomec z redom sv. Save V. razr. in veter. svetnik g. Jozo Rauter z redom sv. Save IV. razr.

Jesenice

V sredo popoldne se je v tovarniški kazini vršila skromna slovesnost. Ob poldnavnosti se je zbralo v dvorani celokupno nameštstvo KID z generalnim ravnateljem gospodom Karlom Nootom na čelu. Glavje je veljalo poslavljajočemu se glavnemu blaginiku g. Ica Vilfanu, ki je bil v službi kranijske industrijske družbe celih dvainšestdeset let. Kot 18-letni mladenič je nastopil odgovorno službo ter v njej dočkal svoje osemdeseto leto. Posebno omembe vredno je, in kar je gospod generalni ravnatelj posebno poudaril, da slavljenec v vseh 62 letih ni vzel niti en dan dopusta, nač pa je vedno in neutrudno bil pri svojem delu in blaginji. V imenu uradništva se je poslovil od njega g. inž. Rudež, v imenu ostalega nameštstva pa g. Božič, ki je v šaljivem tonu pripomnil, da izenbi tovarniško nameštstvo poleg gospoda Vilfana tudi trinajsto plačo.

Kotlje

Zopet je nastopil pri nas čas zimskega veselja. Vse se pripravlja, da vredno sprejme smučarje, ki so se letos še v večjem številu prišli, da posetijo naše idealne smučke terene. V samem Rimskem v. v. v. se je prišlo do božične pitalnice nad 150 smučarjev iz vseh delov naše države. Tu se bodo skozi vso zimsko sezono vršili smučki tečaji. Postavljeni sta dve skakalnici, ena za začetnike, druga, ki je bila lansko zimo dograjena, pa za starejše, izurjene amuarje. Tudi na Brezju bo letos smučski tečaj, ki ga priredi ISSK Maribor. Januarja meseca se nam obetajo propagandne smučke tekme Mežiške doline. Zadnje nedeljo so otvorili tudi štanglovo kočo pod Uršljo goro. Vzabimo vse, ki se hočejo navžiti svežega gorskega zraka in lepot naše okolice v zimskem času, da nas posetijo. Sobe so skozi vso zimo po zmerni ceni na razpolago tudi pri gostilničarjih Petriču in Vastlu v Kotlihu.

okno na Pegleznu. — Rovšku Davorinu za adaptacijo podstrešnega stanovanja v Kolodvorski ulici kot provizorji. — Samsi Antonu za gradnjo lesene hiše ob Gerbičevi ulici. — Novak Mari in Elikanu Jožetu za zgradnjo drvarnice in pralnice v Kolesijski ulici. — Francetu Humarju za postavitev drvarnice v Podmilščakovi ulici. — Josipu Keržiču za napravo balnišča na njegovem gostilniškem dvorišču ob poti na Rakovo jelšo. — Francetu Počkariju, Adeli Moro, Andreju Lavriču, Teodorju Kornu, Alojziju Zidanu, Dragici Košmri, Rudolfu Rozmanu, Aleksandru Bajtu in A. Sarabonu se izda dovoljenje za napravo hišnih kanalizacij s priključkom na javni cestni kanal. — Trdki Radio se dovoli naprava reklamnega svetlobnega napisa na hiši Vzemne posojilnice.

Izdajo se sledeča

uporabna dovoljenja:

Jakobu Lebnu za provizorčen svinjak v Knezovi ulici. — Mestni občini za uporabo stopnišča pri Gerberju in za uporabo poslopja Delavskega doma. — Francetu Kramarju za enonadstropno hišo ob Herbersteinovi ulici. — Adolfu Rusu za enonadstropni nadizek hiše na Hradečkove cesti. — Mariji Foreber za pritlično leseno hišo ob Mencingerjevi ulici. — Leopoldu Mandlu za uporabo hiše ob Bolgarski ulici. — Antonu Mavriču za trina nadstropno hišo ob Trševi cesti. — Rozi Turkovi za enonadstropni prizidek za Bežigradom. — Minki Cesarjevi za enonadstropno hišo ob Devinski ulici. — Jožetu Kocutar za enonadstropno hišo ob Beljaški ulici. — Mimi Sarkovi za visoko pritlično hišo v Marmontovi ulici. — Josipu Christofu za adaptirano podstrešno stanovanje na Domobranski cesti. — Ivanu Šenici se dovoli začasna uporaba sedanega dimnika do spomladi, pozneje pa mora vse kurilne naprave preurediti na plin. — Aleksandru Žguriu se dovoli delna uporaba hiše ob Vodovodni cesti.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sobota, 23. dec.: 12.15 Reproduciran orgelski koncert. 12.45 Poročila. 13.00 Cas, češke in romunske narodne na ploščah. 18.00 Reproduc. orkestralni koncert (resna glasba). Stanje cest. 18.30 Zabavno predavanje (prov. Osip Sest). 19.00 Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. Veber). 19.30 Znanji politični pregled (dr. Jug). 20.00 Radio orkester. 20.30 Božične pesmi za sopran in alt, pojeta gđci. Korencanova in Rudolfova. 21.00 Humoristično posnemanje raznih instrumentov. 21.30 Cas, poročila. 21.50 Valčkova ura, izvaja Radio orkester. 22.30 Radiojazz.

Nedelja, 24. dec.: 8.15 Poročila. 8.30 Gimnastika (Pustišek Ivko). 9.00 Versko predavanje (ravnatelj Jagodic). 9.30 Prenos cerkvene gl. iz franč. cerkve. 10.00 Zavarovanje starih in onemoglih delavcev (R. Smersu). 10.30 Pevski koncert gđc. Zupanove in g. Banovec s spremljevanjem Radio orkestra. 11.30 Slovenska glasba, izvaja Radio orkester. 12.00 Cas, božične pesmi, zvonovi in orgle v reproducirani glasbi. 16.00 Iligijena kmetijskega doma (ga. Grumova). 16.30 Oktet »Ljubljanskega Zvonca« poje staroslovenske narodne božične pesmi. 17.15 Plošče. 18.00 Prenos zvonjenja iz cerkve Sv. Petra. 18.15 Božični otroški govor (Manca Komanova). 18.40 Radio orkester izvaja božično glasbo. 20.00 Božični govor (dr. Janko Tavzes). 20.30 Versko predavanje (g. Jagodic). 21.00 Prenos zvonjenja iz Betlehema. 21.15 Božične pesmi poje mešan zbor. 22.00 Recitacije (dr. Magajna). 22.30 Citre solo (g. Mezgolič). 23.00 Reproducirana božična glasba. 24.00 Prenos polnočnice iz cerkve sv. Petra.

Drugi programi

Sobota, 23. decembra.

Belgrad: 17.00 Operne arije. 20.00 Poljska glasba. 20.30 Vokalni koncert. 21.00 Radio orkester. 21.30 Narodne pesmi z orkestrom. — Zagreb: 20.15 Klavirski koncert. 20.45 Koncert tamburaškega orkestra. — Dunaj: 12.00 Orkestralni koncert. 19.00 Poljudna glasba. 20.45 J. Haas: Božični večer. — Frankfurt: 16.45 Komorna glasba. 19.00 Hännel in Gretel, opera. Humperdinck. 21 Pisan večer. 24.00 Traviata, opera, Verdi. — London: 21.00 Orkester in solisti. 22.15 Koncert solistov. — Varšava: 16.40 Koncert na orglah. 21.00 Zborovski koncert duhovne glasbe. 21.45 Chopinova dela. 22.30 Božične pesmi.

Nedelja, 24. decembra:

Belgrad: 11.15 Koncert učencev glasbene šole. 15.30 Koncert Radio orkestra. 16.30 Narodne pesmi z orkestrom. 19.00 Koncert duhovne glasbe. 20.30 Koncert na orglah. 21.15 Božične pesmi iz raznih krajev. — Dunaj: 10.00 Koncert na orglah. 12.00 Koncert dunajskega simf. orkestra. 16.35 Adventne in božične pesmi. 19.30 Maša: Puer natus est (Springer). 22.15 Radio orkester. — Berlin: 20.00 Orkester in solisti. 21.15 Odlomki iz božičnega misterija (Wolffum). 22.45 Koncert vokalnega kvarteta. — Budimpešta: 12.30 Koncert opernega orkestra. 17.10 Orkestralni koncert. 24.00 Polnočna maša. — London: 22.20 Božični oratorij (Bach). — Milan: 20.40 Božični koncert. — München: 11.30 Bachova kantata za soliste, zbor in orkester. 18.00 Božične pesmi. 20.25 112. psalm za sopran, mešani zbor in orkester. 22.15 Božične pesmi različnih narodov. — Praga: 10.45 Koncert na harfi. 12.15 Koncert vojaške godbe. 15.00 Božične pesmi (ženske zbor). 22.20 Božična maša (Gregor). 23.15 Koncert na orglah. 24.00 Gregorijanске pesmi. — Rim: 20.40 Božični koncert. 24.00 Polnočnica. — Varšava: 12.15 Glasbena mati-neja varšavske filharmonije. 17.15 Božične pesmi. 18.40 Vokalni koncert. 19.30 Koncert simf. orkestra.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Sobota, 23. decembra: »Pravica do greha.« Red C Nedelja, 24. decembra: Zaprt.

Ponedeljek, 25. decembra ob 15: »Mlinar in njegova hči.« Izven. Globoko znizane cene. — Ob 20: »Čvrček za petjo.« Izven. Globoko znizane cene.

Opera

Začetek ob 20.

Sobota, 23. decembra: Zaprt.

Nedelja, 24. decembra: Zaprt.

Ponedeljek, 25. decembra ob 15: »Manon.« Izven. Znizane cene. — Ob 20: »Tičar.« Nova vpri-zoričev. Izven. Znizane cene.

Torek, 26. decembra ob 15: »Pri belem konjičku.« Izven. Znizane cene. — Ob 20: »Traviata.« Izven. Znizane cene.

Sreda, 27. decembra: Zaprt.

Nevarna japonska povest

Prorokovana vojna v Tihem oceanu

Japonski mornariški častnik Fukunaga je v japonskem časopisu »Hinode« objavil povest, ki opisuje bodoči boj med Japonsko in Ameriko za gospodstvo v Tihem oceanu. Častnik in pisatelj Fukunaga prorokuje ta boj:

L. 1936. bo izbruhnilo, Mir vlada. V Šangaju stoje zasidrane boje ladje vseh evropskih držav, Japonske in Amerike. Ponosno je veliko ameriško brodovje, kar silno boli mladega poveljnika japonske torpedovke Makija. Sredi miru sproži Maki s svoje torpedovke torpedo v ameriško admiralsko ladjo, ki se je potopila. Japonsko vojno sodišče mora Makija obsoditi na smrt. Toda njegovi patriotični prijatelji ga oproste iz ječe. Amerika je ogorčena. Ameriška vlada pošilja Japoniki vedno bolj grozeče note in zahteva zadoščenja ter kazni za zločinca.

Slednjič izbruhne vojna, na katero je Japonska že pripravljena. Japonsko brodovje, podprto s celimi roji letal in s pomočjo na Havajih naseljenih Japoncev zavzame mogočne utrdbe v Honoluluju, katere so Američani imeli za nepremag-

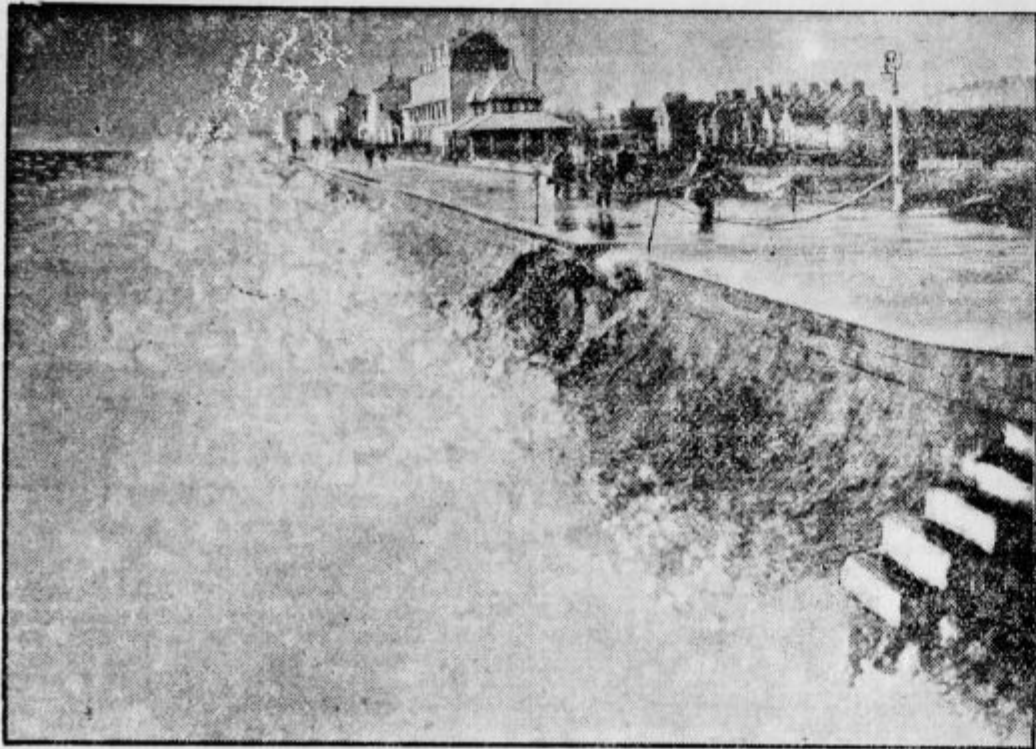
ljive. Nad Havajskim otočjem ponosno zaplapolja prapor vzhajajočega solca. Makiji pa postavijo Japonci spomenik v parku sredi Honoluluja.

To je japonska povest. Tej povesti pa je vrhovni poveljnik japonske mornarice, admiral Suecugu pa piše, da je ta povest dragocena ne le njo pa je spisal in podpisal admiral Kato, ki poudarja, naj bi ta povest japonski narod prepričala, kako potrebno je močno letalstvo. Admiral Suecugu pa piše, da je ta povest dragocena ne le za patriotično občinstvo, ampak tudi za strokovnjake. Izrecno poudarja, da bi se v bodoči vojni prav nič ne bal izida, če bi jo vodil tak šef admiralskega štaba, kakršen je pisatelj Fukunaga.

Ta povest je ameriško japonsko zelo razburila. Časopis »Hinode«, ki jo je prinesel, je Amerika prepovedala uvažati na Havaji, kjer živi 160.000 Japoncev.

Sredi miru živimo. Vsak trenotek pa lahko kak fanatik Makijevega kova sproži usodni strel in da signal za krvavo klanje. Prosimo za mir!

Silni viharji na angleški obali

Na angleški obali divjajo silni viharji, kakršni so celo za tiste viharjeve vajene kraje nekaj redkega. Mnogokje je področje obrežne zidove, razburkano morje je izpodkopalo obrežne ceste ali pa jih preplavilo. — Na podobi vidimo, kako se morje začenja v obrežne naprave v mestu Hythe.

Pet let pogrešani letalec - živ najden

Jetnik v pragozdu južne Amerike

Kakor kak roman se bere novica, katere priha iz nepreiskanih in divjih pragozdov Južne Amerike.

Pred več ko petimi leti se je v Severni Ameriki na svojem letalu dvignil v zrak ameriški letalec Pavel Redfern. Hotel je preleteti Ameriko v vsej njeni dolžini do braziljanske obale pri Rio de Janeiro. Ko je odletel, so prihajala poročila iz raznih mest in obmorskih luk, da so ga videli leteti. Naenkrat pa so vsa poročila izostala. Nihče ni več njegovega letala ne videl ne slišal. Ves svet je bil prepričan, da je pogumni letalec padel v morje in utonil. Vsi so bili prepričani, da je Pavel Redfern mrtev — samo en človek na vsem svetu tega ni hotel verjeti: njegova mlada žena, katero je zapustil doma!

Po dolgih petih letih pa se je zgodil čudež. Ženina slutnja, da mož še živi, se uresničuje. Pred nekaj časa se je severno-ameriški znanstvenik Charley Hasler s svojo ekspedicijo napotil v Brazilijo, da preišče še nepreiskane gozdove ob Amazonki. Tam je od domačinov izvedel, da nekje v globoki notranjosti dežele prebiva »beli bog«, katerega imajo ondodni divji Indijanci zaprtega in ga po božje častijo. Ta govorica je Haslerja seveda silno presenetila. Začel je po tem »belem bogu« bolj natančno povpraševati, a domačini niso upali s besedo na dan. Šele po dolgem času je zvedel to-le:

»Pred dolgim časom je priletel z neba velik rjav plič, ki je na svojem hrbtu nosil belega moža. To je gotovo višje bitje, veliko božanstvo.« To

novo božanstvo so tamkajšnji domačini ujeli in ga zaprli. Svojega lastnega poglavarja so umorili in ga darovali »belemu bogu«, katerega so postavili na poglavarjevo mesto. — To je izvedel Hasler in pa še to, da ta »beli bog« še živi in da ga res po božje časte.

Po neizrekljivih težavah in z največjo previdnostjo, da ne bi razjaril indijanskih rodov, se je Haslerju posrečilo po preteku nekaj tednov, da je prišel v bližino tistega kraja, kjer je prebival »beli bog«. Posrečilo se mu je dobiti na pomoč tudi vojaštvo, s katerim je potem prodrl v neprodni braziljski pragozd in rešil »belega boga«.

Ta »beli bog« pa ni bil nihče drugi, kakor ameriški letalec Pavel Redfern, katerega je ves svet že pet let imel za mrtvega.

Poročilo o tem dogodku dostavlja: Kdor je samo enkrat iz zraka imel priliko videti pragozdove Južne Amerike, bo vedel, da je taka letalska dogodovina kaj lahko mogoča in zelo verjetna. Indijanci so sicer neradi, nazadnje pa vendarle »belega boga« izročili njegovim belim bratom, da se je pogumni letalec Redfern lahko vrnil k svoji zvesti ženi.

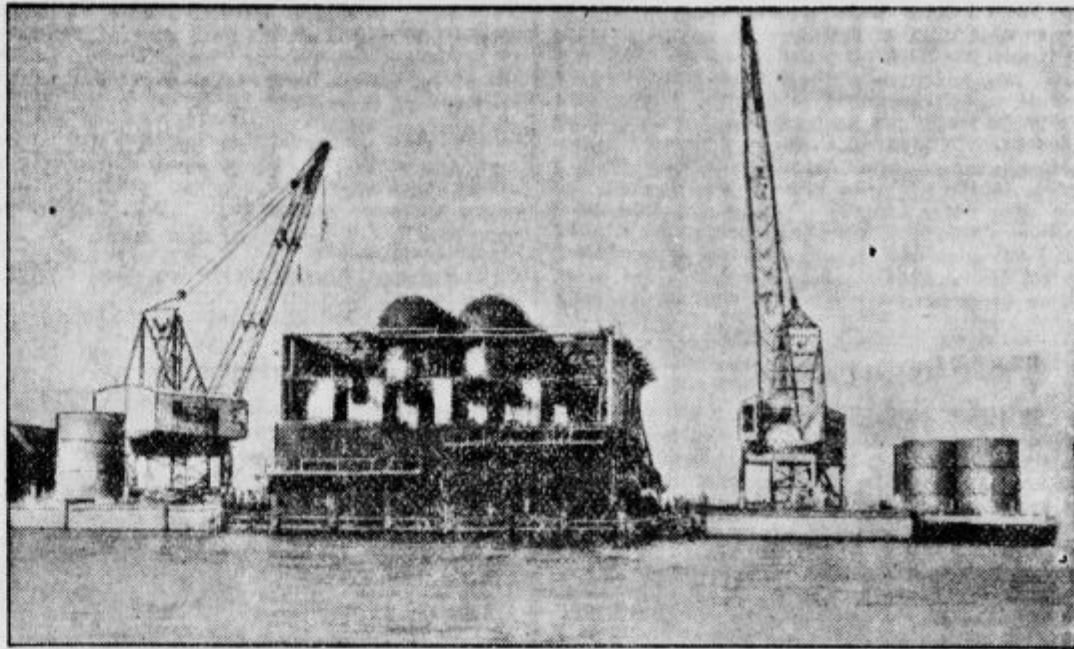
★

Uspešno zvijačo si je izmislil gledališki ravnatelj, da je prišil dame, da so v gledališču snele klobuke. Preden se je začela predstava, se je na zagrinjalu prikazal napis: »Vse starejše dame smejo klobuke obdržati na glavi.« Isti hip so vstale vse navzočne dame in odhitele v garderobo oddajati klobuke.

Kdo bo naslednik velikega lame? Kakor smo že poročali, je umrl 60 let stari tibetanski Dalaj Lama (na levi). Njegov naslednik hoče postati Panhen Lama (na desni), ki je bil sovražnik umrlega in pristaš Kitajcem prijazne politike. Iz tega sklepajo, da je stari Dalaj Lama bil od svojih sovražnikov zastupljen, ker je preveč držal z Anglijo. Vsekakor pa tudi Anglija ne bo tako menila, tebi nič dala iz rok svojega vpliva v Tibetu, ker ga hoče imeti, da varuje Indijo pred vplivom Rusije.

Največji most na svetu grade v San Francisku

Na podobi vidimo orjaške naprave, kakršne rabijo v San Francisku, ko grade čez ondodni zaliv 7,5 km dolgi most. Te-le velike zaboje, ki jih vidimo na podobi, bodo pogreznihi 30 m globoko v vodo. Na njih bodo stali orjaški stebri, kateri bodo nosili most. Ta most bo najdaljši na svetu ter bo prav gotovo največje tehniško čudo tega desetletja.

Staro kitajsko kraljestvo Lu

Kitajska akademija v Šantungu, ki ima namen raziskovati staro kitajsko zgodovino, se pripravlja, da bi začela izkopavati ostanke starokitajske kulture. Že okrog 1200 let pred Kristusom so Kitajci imeli slavno kraljestvo, katero se je imenovalo Lu.

Izkopavanja bosta vodila kitajska učenjaka Tung Copping in Van Hsientang v provinci Šantung, in sicer v krajih Tenghsien, Čonhsien in Jihhsien. Ta izkopavanja naj razkrijejo umetnostne in kulturne predmete iz časa vladanja rodovine Lu.

Kitajsko državo Lu je ustanovil brat ustanovitelja dinastije Čou nekako v letih 1122—255

pred Kristusom. Ta država je v teku stoletij zelo vzcvetela in se razvila. Veliki kitajski modrijan Konfucij je bil rojen v kraljestvu Lu leta 551 pr. Kr. r. Pozneje pa je kraljestvo Lu dalo še dva sloveča kitajska modrijana Mencija in Latse-ja.

Vse, kar je o kraljestvu Lu doslej znano, je popisano v Konfucijevi knjigi »Čun Čin«. V tej knjigi je popisana zgodovina te kitajske države do l. 479 pr. Kr. r., torej dve leti pred Konfucijevo smrtjo.

Izkopavanja pa naj to izpopolnijo ali pa vsaj potrdijo.

Bivši kitajski cesar - postane mandžurski cesar

Kitajska cesarska rodovina je vladala na Kitajskem od 17. stoletja do pred 20 leti. Sedaj bo potomec te stare rodovine zopet prišel na cesarski prestol. Pri tem je žalostno zanj le to, da ga bodo posadili na prestol Japonci, stari sovražniki te rodovine.

Puji, zadnji kitajski cesar, ki je bil pred 20 leti odstavljen. Ko so Japonci Kitajcem odrgali Mandžurijo, so tega odstavljenega cesarja postavili za predsednika mandžurske države. Dne 1. januarja ga bodo pa oklicali za mandžurskega cesarja.

Ta-le kitajska lepota je pa žena bodočega mandžurskega cesarja.

Skrivnostna družba zamorskih kanibalov

V južni Afriki je začela delovati skrivna sekta ljudožrcev z znamenjem »bele kože«

Iz Kapstadta v južni Afriki poročajo: Angleške oblasti v Angleški Zahodni Afriki so opozorile vse krščanske misijone, ki že več let delujejo v notranjosti dežele, naj takoj prenehajo z delom ter pridejo v mesta, ker jim celo angleški vojaški oddelki na obali delujejo v »črni« v notranjosti. — Že dolgo časa so angleške oblasti dobivale poročila, da se v notranjosti dežele s strašno naglico razširja skrivna organizacija zamorcev, ki sega celo v portugalsko Angolo. Ta organizacija je splošno bila čisto nedolžna. Črni člani te organizacije so se shajali ponoči k svojim obredom. Zadnje mesece pa so oblasti v okrožju Ngari in Nmekig slišale o skrivnostnih umorih, ki se dogajajo na teh sestankih. Črni zarotniki se baje shajajo na obrežju »Svetega jezera«, kjer ponoči more jetnike in jih darujejo nekemu svojemu božanstvu.

Toda angleške oblasti tem poročilom niso verjele, ker so vedele, da se zamorci boje priti blizu »Svetega jezera«, češ da tam vladata »Veve« — smrt in »Mshimba« — zeleni hudci.

Pred nekaj dnevi pa je poveljnik neke angleške vojaške postaje na obali dobil v roke dokaz, da strašne govorice niso izmišljene. Na postajo je priletel golob-pismonoša, katerega je iz medicinske postaje Knugiri poslal voditelj dr. Maugan. Angleški zdravnik dr. Maugan je po golobu sporočil, da njegovo postajo oblegajo zamorci, ki na čelu nosijo belo pego, znamenje te nove sekte. Zdravnik sporoča, da so on in njegova dva asistenti že vsi izčrpani in da jih čaka gotova smrt, če ne pride takoj vojaška pomoč.

Angleški poveljnik stotnik Osborne je takoj mobiliziral dve stotnjici domačih vojakov in stotnjo arabskih kolonialnih vojakov ter hitel rojakom na pomoč.

Po dveh dneh napornega pohoda skozi pragozd, po katerem so si morali delati pot s sekiro, so prišli do medicinske postaje. Ampak te ni bilo

več; le kadeče se tramovje je pričalo, da je tu nekoč stalo veliko poslopje. Blizu pogorišča so ležala trupla zdravnikov dr. Maugana in njegovih obeh asistentov. Vsa so bila strašno razmesarjena. Na čelu pa so imeli bel znak »bele kože«. Jasno je bilo, da so divjaki Evropejce žrtvovali svojemu božanstvu — »beli kozi«.

Za stotnika Osborna je bil ta zločin odkrit upor! Sklenil je: Za divjaki in jih uničiti! Prodirali so naprej proti »Svetemu jezeru«. Povsod pa so naleteli na požgane naselbine, na kadeče se vasi in na strašno razmesarjene mrličje. Prav tod so se namreč umikali zarotniki, ko so uničili dr. Mauganovo postajo. Po poldrugdnem pohodu je stotnik Osborne s svojo četo prišel do »Svetega jezera«, kjer pa ni našel žive duše. Pač pa so sledovi pričali, da se je divjaška četa še pred kratkim mudila tukaj in pred Angleži pobegnila. Da se Angleži bližajo, so divjaki gotovo izvedeli po svojem »brezžičnem brzojavu« — zamorskem bobnu, ki ž njim zamorci signalizirajo novice drug drugemu.

Vojaki so natančno preiskali vso okolico in odkrili grozne reči. Našli so več ko 30 zamorskih mrličev, ki so bili strahovito razmesarjeni. Našli so tudi dva daritvena kamna, ki sta bila vsa krvava. To je bil jasen dokaz, da so uporniki svoje sovražnike zaklali in jih darovali svojemu božanstvu »beli kozi« ter dele trupel celo pojedli. Te najdbe so potrdile govorice, katerih poprej Angleži niso hoteli verjeti.

Vsa Britanska Južno-zahodna Afrika je sedaj preplašena in se boji te zverinske organizacije. Angleži divjakov niso več mogli zasledovati, ker na tak pohod niso bili pripravljani. Pač pa bodo sedaj Angleži s pomočjo sosednjih portugalskih oblasti vse krenili, da zatro to strašno družbo

Sport

Službene objave odbora GZSP

z dne 16. decembra 1933.

Vsem klubom in društvom sporočamo, da bo priredila zveza v dneh od 6. do 18. januarja 1934 tečaj za zvezne smučke učitelje na Kravcu. Tečaj se bo vršil pod vodstvom zveznih učiteljev Ivana Tavcarja in Rinka Sircija. Udeleženci morajo biti dne 6. januarja 1934 v Ljubljani, kjer se bo vršila preizkusnja njihove sposobnosti. 7. jan. je skupen odhod na Kravac, a 8. jan. pričetek tečaja. V tečaj bodo sprejeti le oni kandidati, ki obvladajo v splošnem ono, kar zanemara zvezni pravilnik za smučke učitelje, docim bo delo v tečaju posvečeno podrobni razlagi, pedagoški strani in pa seveda tudi izpopolnitvi v smučanju. Koncem tečaja se bodo vršili izpiti. Prijave sprejema zveza potom podveze najkasneje do 1. januarja 1934. Na Kravcu znaša dnevna oskrba s prenočitvijo 30 Din.

Za trening v skokih je zveza angažirala Norvežana Bjorna Jähra, ki ga je izbral »Norges Skiforbund«. Prvi tečaj se bo vršil o božiču v Planici na mali skakalnici, drugi pa od 1. do 8. januarja v Bohinju. Klubi naj po možnosti pošljejo svoje skakalce v en ali pa drug tečaj. Klubi, ki želijo imeti tečaj z Jährom, naj to takoj sporočijo podvezi z navedbo časa in z navedbo zanesljivega števila udeležencev. Vsak tečaj bo trajal 6 dni, prireditelj tečaja nosi stroške za prehrano, stanovanje in vlak od Ljubljane do kraja tečaja. Zveza nas oveseča, ako bo prišel pravčasno se tretji trener Erick Marx, tedaj bo ta vodil trening naše prve vrste o božiču in do 6. januarja na Jesenicah. Marx bo treniral tek in vztrajnostno tekmovalje. Klubi naj se tudi glede tega trenerja obrnejo na podvezo pravčasno.

Z ozirom na dobro obetajočo sezono opozarjamo vse klube in društva, da priredijo več tekem propagandnega značaja, prireajo naj se skupni izleti in to v kraje, kjer bi se ne mogel ustanoviti smučarski klub, daje naj se prireajo tečaji za deco in mladino, da se ta lepi beli sport čimbolj razširi. Želimo, da nam klubi tudi o svojem propagandnem delu kaj poročajo, ravno v letošnji zimi more imeti propaganda prav poseben uspeh. Vsi oni klubi in društva, ki so že ustanovili mladinske odseke, naj to takoj sporočijo podvezi, ako želijo imeti predavatelje za svoje mladinske odseke, naj se obrnejo na centralni mladinski odsek GZSP, navedejo čas, kdaj naj poslijeno predavatelja.

K predstojecim tekam sedoločijo sledeči sodniki in službojoči odborniki:

24. t. m. ob 15 medkubuska skakalna tekma v Lescach, priredi SK »Lesce«, sodnik: Ucar Matko in Smolej Slavko, službojoči odborniki: Novsak AL. 1. januarja ob 15 medkubuska skakalna tekma na Bledu, priredi SK »Triglav«, sodnik: Božič Lojze in Ucar Matko, službojoči odborniki: Zgaga Franc. 6. januarja ob 15 na Bledu medkubuska skakalna tekma, priredi SK »Triglav«, sodnik: Kramar Janko in Božič Lojze, službojoči odborniki: Korenini Drago.

Opozarjamo vse sodniške kandidate, ki imajo položiti se praktični izpit za sodnike v skokih, da se 6. jan. točno ob 15 javijo izpitni komisiji in sicer na Bledu na skakalnici. Vsem klubom in društvom želimo srečen in vesel božič in srečno in veselo Novo leto. — Tajnik I.

ZSK Hermes (službeno). Prihodnja seja cent. odbora se bo vršila v petek, dne 29. t. m. točno ob 20 pri »Belicah«. V smislu sklepa zadnje seje o. odbora se pozivajo vsi gg. načelniki sekcij, da pripravijo in predlože na to sejo svoje referate za predvideni občni zbor. Pozivajo se tudi vsi ostali gg. odborniki, da se te seje zanesljivo udeležijo. — Odbor podp. kluba želi vsemu svojem aktivnemu in podpornemu članstvu in prijateljem kluba — vesele božične praznike. Tajnik.

Današka tekma, ki jih priredi na Štefanovo SSK Maraton na progi Ruška koča—Ruše bodo pod sledecim vodstvom: predsednik: Aljancij Lambert; tehnični vodja: Farma Bruno; starter: Smerdel Jože; časomerilci na startu: Zebot, Jurinec, Vidic; zapisnikar na startu: Zebot Franček; sodnika na čaju: ing. Teržan, Farma Bruno; zapisnikar na cilju: Zednec Edi; zdravnik: dr. Lovrec; nadzornika proge: Savli, Lukan. Vsi omenjeni se naprosajo, da so najpoznejše ob 13 na svojih mestih. Dvorna za to tekmo so doslej darovale sledeče tiskarice: Sport Slojce, 1 sanke; Sport Kogič, 1 par tekmovalnih smuč; Sport Divjak, 1 par tekmovalnih smuč; Kobišček, 1 par sankarskih čevljev; Mastek, 1 smučski sweater.

Sporiti odsek »Krike« na Polici sporoča, da je na Polici snega 50 cm, vreme je suho, temperatura znaša 15 stopinj, smuka ugodna.

Vremensko poročilo JZSZ in SPD

22. decembra telefonično.

Kranjska Gora, Rateče—Planica: —7°, barometer se dviga, oblačno, mirno, sneg sreč, snega 130 cm, sankalističe uporabno, vršic in Tamar 350 cm pršica. Bistrica—Boh. Jezero: —3°, oblačno, mirno, sneg suh pršic, 30 cm novega snega na podlagi 90 cm, smuka idealna, skakalnica in sankalističe uporabno. Bled—Jezero: —3°, oblačno, vetrovno, 75 cm snega, smuka ugodna. Kočevje: —4°, zelo oblačno, drobno mede, 80 cm + 10 cm novega, drsališče zamrznjeno, smuka ugodna. Dovoje—Mojstrana: oblačno, mirno, smuka ugodna, skakalnica uporabna, izgledi za praznike prav dobri. Jezersko: —12°, snega 20 cm na staro podlago, smuka idealna. Smarje—Sap: jasno, mirno, sneg suh pršic, snega 38 cm novega, smuka idealna, izgledi za praznike ugodni, smučke ture v okolici ugodne. Višnjagora: —4°, veter vzhodni in zahodni menjaje, snega 10 cm novega na podlagi 70 cm, smuka prav dobra, izgledi za praznike prav dobri, snežne prilike na Gradišču, Kucelju in Sv. Duhu dobre.

Rogaška Slatina: —2°, oblačno, stanovitno vreme, snega preko 20 cm, smuka dobra, na Boču 50 cm snega, smuka krasna. Pohorski dom, Mariborska in Ruška koča: —5°, sneg suh snega 20 cm na podlagi 70 cm, vreme jasno, mirno, sankalističe in skakalnica uporabni, smuka idealna, izgledi izborni. Klopni vrh: ob 7. uri —5°, oblačno, mirno, sneg suh pršic, 20 cm snega na podlagi 80 cm, smuka idealna. Pesek: ob 7. uri —6°, oblačno, mirno, 20 cm snega pršica na podlagi 100 cm, smuka idealna, skakalnica uporabna, izgledi izborni. Seniorjev dom: ob 7. uri —6°, jasno, 20 cm snega snega na podlagi 90 cm, smuka idealna, izgledi izborni. Cinček in Falo: ob 7. uri —4°, jasno, mirno, 20 cm snega snega pršica na podlagi 60 cm, smuka izborna. Sv. Lovrene na Pohorju: ob 7. uri —6°, jasno, mirno, 20 cm snega snega na podlagi 60 cm, smuka idealna, skakalnica in sankalističe uporabni, smuka idealna, izgledi izborni. Ribnica na Pohorju: ob 7. uri —4°, jasno, mirno, 20 cm snega snega na podlagi 50 cm, sankalističe manj ugodno, smuka idealna. Guštanj—Kotli: ob 7. uri —4°, jasno, drobno mede, 20 cm novega snega na podlagi 60 cm, smuka idealna. Rimski vrelci: jasno, mirno 60 cm snega pršica, skakalnica in sankalističe uporabni, smuka izborna.

Zakon o nadzoru zavarovalnic in minimalna premija

Zavarovanje je velikega pravnega, socialnega in gospodarskega, pa tudi nacionalnega pomena za vsako državo. Prav posebno se mora omenjati, da je zavarovanje podlaga ostalemu gospodarstvu in da se v zavarovanju vsled akumulacije kapitala pri stvarjanju rezerv zbira velike vsote denarja, ki pri pametni poslovni politiki po previdnem in varnem naloganju prehajajo v naše gospodarstvo, ki z njimi ustvarja nove dobrine.

Naravno je, da ima država ravno vsled te velike vsestranske važnosti izreden interes na tem, da je zavarovanje solidno in varno. Ta namen dosega z zavarovalno zakonodajo, ki urejuje na eni strani odnose med državno upravo in zavarovalnicami ter določa na drugi strani razmerje med zavarovalnicami in zavarovanci. Prvo urejuje takozvani zavarovalni regulativ, drugo zakon o zavarovalni pogodbi. Vse moderne države imajo take zakone. Tudi Avstrija je imela zavarovalni regulativ z dne 5. III. 1896 in zakon o zavarovalni pogodbi z dne 23. XII. 1917, kar oboje je še danes v veljavi v Sloveniji in Dalmaciji. Ostali deli naše države topogledno posebne zakonodaje nimajo in za njih veljajo le določbe posameznih trgovskih zakonov, ki so skrajno pomanjkljive in zastarele. Njih zastarelost dokazuje dejstvo, da ne dovoljujejo užitljivosti premije. Pri zavarovanju, sklenjenem za več let, je dopustno s tožbo izterjati samo prvotno premijo in se nadaljnjih premij sodno ne more uveljavljati ter je le od prošle volje zavarovane odvisno, da premijo poravnava ali ne. Kako škodljive posledice ima to za zavarovalstvo, zatorej pravilno presoditi le oni, ki popolnoma pozna moč zakona o velikih številkah v zavarovanju.

V naši državi zavarovalna zakonodaja ni enotna in potreba po unifikaciji se vedno bolj uvideva. Če vsa znamenja ne varajo, bomo v bližnji prihodnosti dobili zakon o nadzoru zavarovalnic, katerega je najiskrenejše pozdraviti, če bo zgrajen na res modernih načelih.

Moderna zavarovalna zakonodaja gre za tem, da je zavarovanje solidno in varno ter da se uspešno razvija v interesu narodnega gospodarstva in države same.

Predpogoj za varnost in solidnost zavarovanja je predvsem v zanesljivem in stalnem ravnanju med zbranimi premijami ter med škodami, stroški in izdatki, ki so združeni s poslovanjem. Ako ni ravnanja, prične opasno finančno kolebanje, ki privede zavarovalnico do propada, zavarovane pa zgubi svoj zahtevek na plačilo prihodnje odškodnine. Premija mora biti torej pravilna ali zadostna, to je takšna, da more zavarovalnica z njo izpolnjevati svoje obveznosti. Statistika polkaže, koliko je bilo škod v gotovem časovnem razdobju v preteklosti, verjetnostni račun nam pa pove, koliko škod je pričakovati v istem časovnem razdobju v prihodnosti. Verjetno bo toliko škod, more jih biti še več, zlasti v slučaju nastopa takozvanih katastrofalnih škod, ki so pojav, ki se večkrat dogaja. Temu primeroma mora biti tudi premija odmerjena, da se z njo morejo kriti pričakovane škode in reži. Taka premija je minimalna. Le na podlagi take premije je zagotovljeno solidno poslovanje, ki daje zavarovalnici trdno podlago za njen obstoj in uspešen razvoj ter zavarovane zanesljivo jamstvo, da bo zavarovalnica vedno v položaju izpolniti jim njihove prihodnje odškodninske zahteve. Ako gre zavarovalnica pod višino minimalne premije kot jo določa zavarovalna tehnika na podlagi statistike po verjetnostnem računu, je to *spekulacija*, ki računa s tem, da bodo pričakovane škode manjše kot jih izkazuje verjetnostni račun. Taka spekulacija se mogoče trenutno posreči, prej ali slej pa mora postati pogubonosna za zavarovalnico samo, zavarovaneem bo povzročila veliko škodo in obetno bo trpel ugled zavarovalstva in države, ki tako spekulacijo dopušča.

Dokaz za pravilnost naše trditve je pet zavarovalnic (Providnost, Poljoprivredna, Ekonom, Adria in Continental), ki so v naši državi delovale in so vsled tega propadle, ker so šle pod minimalno premijo. Zavarovanci so utrpeli veliko škodo, zavarovalnice so pa morale doprinesiti težke denarne žrvice, da so našemu zavarovalstvu ohranile stari sloves in ugled.

Izrečno povdarjamo, da med zavarovalnice ni prištevati različnih samopomoči in zavarovalnih zadrug, ki nimajo zavarovalno tehnične podlage in prav radi tega slede usodi »Vzajemne samopomoči« ter bodo prej ali slej propadle. Z napravami te vrste ni zamenjati »Karitase«, ki je zavarovalno-tehnično pravilno zgrajena, zahteva zadostne minimalne premije in z njimi po zavarovalno-tehničnih predpisih nalaga premijske rezerve tako, da so prihodnji zahtevki zavarovancev vedno zagotovljeni. Prav radi tega uživa splošno zaupanje, kar dokazuje njen izredno lepi razvoj.

Pri nas je bila, odnosno je še, regulacija premije v rokah Zveze zavarovalnic, ki s tem vrši važno narodno-gospodarsko funkcijo, ker po njej določene premije prenesajo zavarovalno-tehnično preizkušnjo kot primerne in minimalne.

Zo več let trajajoča gospodarska kriza je tudi na uporabo pravilne in zadostne premije slabo vplivala. Dohodek na premijah se zmanjšuje radi zmanjšanja zavarovalnih svot vsled padea vrednosti zavarovanih predmetov, vsled ustavitve odnosov skrčenja obratov, veld razprodaje odnosno zmanjšanja zalog itd. To je naraven pojav, katere posledice na zmanjšanih premijskih dohodkih hočejo nekatere družbe odstraniti na ta način, da si skušajo pridobiti novih poslov za vsako ceno. V konjunkturalnem času producirano premijsko svoto hočejo obdržati na isti višini z uporabo nezadostne premije, ki gre pod minimalno premijo, ne oziraje se na to, da je uporaba nezadostne premije spekulacija, ki se bo prej ali slej kruto maščevala tako nad zavarovalnico, kakor tudi nad zavarovanci in bo hudo oškodovala ugled zavarovalstva in države.

Take spekulacije država pod nobenim pogojem ne sme dopuščati in mora prav radi tega zakonitim putem določiti minimalno premijo, katere se mora vsaka zavarovalnica pod pretjeto težke kazni držati. Če ne varajo vsa znamenja, bomo v bližnji bodočnosti dobili zakon o nadzoru zavarovalnic, v katerem bo ta v obtem interesu stopela določba obsežena, slično kot se je to zgodilo v argentinskem zakonu.

Poleg minimalne premije mora biti zajamčena tudi varnost onih svot, ki tvorijo premijske rezerve in varnostne zaklade. Zakon mora predpisati način naloganja premijskih rezerv in varnostnih fondov, ki morajo biti registrirani pri upravni oblasti odnosno pri nadzornem uradu. To je zahteva javnosti v vseh kulturnih državah. V češkoslovaški republiki tozadevni načrt država, z ekonomskim odbor poslanke zbornice ni prodr, kar je bilo le posledica skrajno grde mahinacije od strani neke inozemske zavarovalnice, ki je imela interes na tem, da se načrt ne uzakoni, ker je večji del svojih vrednosti, ki predstavljajo premijske rezerve, obremenila in spekulativnim namenom prodala domače češke državne papirje in si nabavila tuje inozemske. Češka javnost pa od svoje zahteve ne odjenja

in v tem pogledu gre še dalje angleška javnost z zahtevo, da se morajo prisilno likvidirati one zavarovalnice, ki ne nudijo popolnega jamstva glede solidnosti in varnosti.

Na takih načelih sloneči zakon bo silno povečal zaupanje zavarovancev do zavarovalnic, na katerem je zavarovanje zgrajeno in je za njegov uspešni razvoj nujno potrebno. Zavarovane kupi s plačilom premije blago v obliki odškodnine, katero bo prejel šele v prihodnosti, ob nastopu zavarovanega dogodka. Zavarovane mora torej zaupati zavarovalnici, da bo ob nastopu zavarovanega dogodka za nastalo škodo pravočasno dobil od nje pošteno odškodnino po določbah zavarovalne pogodbe. Da zavarovane ne bo v svojem zaupanju varan, zato bo skrbel nameravani zakon, ki bo s tem v veliki meri vplival na uspešen razvoj zavarovanja.

Zakon o nadzoru zavarovalnic, ako bo zgrajen na omenjenih načelih, prinese zavarovaneem popolno jamstvo glede plačila njihovih prihodnjih odškodninskih zahtevkov in zavarovalstvu velik razmah, kar je tudi v interesu države, ker se po višini razvoja zavarovanja presoja kulturna stopnja vsakega naroda in države.

Dr. Josip Dermastia, gen. tajnik Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani

★

Amortizacija begluških obveznic. Na žrebanju dne 16. t. m. so bile izžrebane tele serije begl. obveznic za amortizacijo: 607, 751, 1230, 1242, 1333, 1666, 1774, 1851, 2132, 2157, 2172, 2203, 2277, 2286, 2488, 2520, 2534, 2762, 2916, 3128, 3271, 3310, 3508, 3512, 3754, 3835, 3924, 4102, 4418, 4442, 4491, 4692, 5083, 5170, 5321, 5334, 5381, 5656, 6108, 6199, 6390, 6334, 6601, 6611, 6718, 6992, 7271, 7607, 7902, 7914, 7988, 7994, 8058, 8218, 8348, 8403, 8462, 8708, 8882, 8889, 9017, 9295, 9669, 9807, 9850, 9890, 10114, 10250, 10776, 10881, 11035, 11065, 11116, 11166, 11434, 11466, 11901, 12004, 12479, 12639, 12717, 12810, 12829, 13204, 13355, 13482, 13493, 13623, 13976, 14552, 15429, 15640, 15738, 16534, 16538, 16711, 16723, 16730, 16798, 16865, 16994, 17010, 17024, 17097, 18145, 18186, 18303, 18323, 18392, 18404, 18533, 18675, 18784, 18787, 19014, 19028, 19087, 19132, 19145, 19205, 19471, 19608, 19628, 19743, 19865, 19906, 19981.

Borzo

Dne 22. decembra.

Denar

Narasla sta Berlin in New York, popustili so Amsterdam, Bruselj, London in Trst, docim so ostali neizpremenjeni tečaji Curiha, Pariza in Prage. Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi zaključen po 9.10, na zagrebški po 9.05 in na belgrajski po 9.06 in 9.02. — Grški boni so notirali v Zagrebu 35 bl., v Beogradu 35—36.

Ljubljana, Amsterdam 2303.74—2315.10, Berlin 1366.25—1377.05, Bruselj 797.18—801.12, Curih 1108.35—1113.85, London 187.53—189.13, New York 3669.38—3697.64, Pariz 224.65—225.77, Praga 170.23 do 171.09, Trst 300.51—302.91.

Zagrebski promet je znašal brez kompenzacij 52.578 Din.

Curih, Pariz 20.27, London 16.95, New York 333.25, Bruselj 71.875, Milan 27.155, Madrid 42.375, Amsterdam 207.85, Berlin 123.475, Dunaj 72.85 (priv. 58.15), Stockholm 87.50, Oslo 85.25, Kopenhagen 75.70, Praga 15.36, Varšava 58, Atene 2.96, Carigrad 2.515, Bukarešta 3.05.

Vrednostni papirji

Vse zanimanje je osredotočeno na vojno škodo, ki se je danes ostro približala tečaju 300. Za ostale papirje ni zanimanja. Promet je bil prav znaten in je znašal: vojna škoda 3000 kom. in begl. obveznice 50.000. Nadalje je bilo zaključenih 100 delnic Priv. agr. banke.

Ljubljana, 7% inv. pos. 55 den., agrarij 27 d., vojna škoda 295—298, begl. obv. 37—38, 8% Bler. pos. 38—40, 7% Bler. pos. 34—36, 7% pos. Drž. hip. banke 50 den.

Zagreb, Državni papirji: 7% inv. pos. 53.50 do 54.50, vojna škoda 298—299 (298), 12. 295—297 (295), 2. 288—289 (299, 289), 3. 289 bl., 6% begl. obv. 36.50—37.50 (39), 8% Bler. pos. 36—40.50, 7% Bler. pos. 34—36. — Denice: Narodna banka 3900 do 4000, Priv. agr. banka 227—228 (227), Sečarana Osjek 125—145, Osj. ljev. 200 bl., Impeks 50 den., Trboveljska 105—120, tobačne srečke 8 den., srečke Rdečega križa 8 den.

Belgrad, Narodna banka 3850—3950, Priv. agr. banka 229—231 (234, 228.50), 7% inv. pos. 54—56 (55), agrarij 30 bl., vojna škoda 297—298 (298, 296), 6% begl. obv. 38.25—38.75 (33.50, 37.75), 8% Bler. pos. 41.75 bl., 7% Bler. pos. 37.25 bl., 7% pos. Drž. hip. banke 52 den.

Žitni trg

Položaj je v znamenju naravnost nemir vzbujajočega popolnega mrtvila na trgu za pšenico in moko. Sedaj so skoraj vsa vodna pota zamrznila, kar tudi vpliva na kupcijo. Pred januarjem sploh ni pričakovati oživiljen. Cene so sedaj za pšenico in moko nekoliko popustile in zahtevajo za pšenico bč. 95—97, ban. 94—96, moko pa 185—190. Koruza je čvrsta in stane danes stara 75—77.50, umetno sušena Indija pa 68—70.

BORUSSO

CLAMPIN KAPSULE

NAJMOČNEJŠI STRUP ZA LISICE

Glavna zaloga lekarna pri ORLU Celje

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očem je mast CLAVEN. Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavne skladišče

M. Hrnjak, lekarnar, Sisaak

Varujte se ponorci!

OBVESTILO. V smislu § 2 določil glede hranilnih vlog, obvešča podpisana Ljudska posojilnica v Ljubljani, r. z. z. o. z., svoje vlagatelje, da je na podlagi uredbe ministrskega sveta o maksimiranju obresti z dne 22. novembra 1933 in v soglasju z drugimi denarnimi zavodi znižala od 31. decembra 1933 dalje obrestno mero od hranilnih vlog v tekočem računu na 4%, oziroma od vezanih vlog na 5%. Rentni davek plačujejo vlagatelji sami. — Ljudska posojilnica v Ljubljani, r. z. z. o. z., dne 18. decembra 1933.

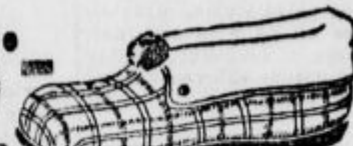
ZA BOŽIČ
praktična in cenena darila.

D. 28-

Vel 22-25. Topli čevlji iz finega rdečega meltona, podplat iz klobučevine in usnja. Vel. 26-30 samo D. 32-.

D. 38-

Zenske copate v lepim deseni, zelo tople, najfinjša izdelava D. 48- in D. 65-.

Za moške copate iste cene.

Tudi visoke z zaponko in iz klobučevine (moderne barve).

D. 95-

Topli, ženski, črni melton čevli, usnjen podplat. Isti z lakom ali usnjem obiti samo D. 125-.

moški melton čevli z usnjem obiti D. 145-.

D. 98-

Ceneni moški polčevlji, črni ali rjavi, z usnjem podplatom. V boljši izdelavi D. 128-.

D. 110-

Čevlji iz gumija, z men-eto in volneno podlago. Isti z zip-zapirajem. Črni ali rjavi od D. 135- dalje.

Velika izbira najmodernejših oblik.

Kupite kvalitetno blago!!
Ni dražje, ampak znatno trajnejše in boljše.

Oglejte si naše izlozbe!

Humanik

Ljubljana, Tyrseva c. 1a, „Petovia“
Maribor, Gosposka ulica 17
Celje, Aleksandrova cesta 1

»Vi znate voditi avto, Vaš sin pa tudi. Zakaj pa ima sin boljši avto, ko Vi?«
»Ima pač bogatejšega očeta, ko jaz.«

Vsakemu napravi veselje

DARILO
ki ga kupite pri nas.

Znatno smo znižali cene
za Božič za

električne likalnice in kuhala,

- » Foen aparate,
- » grelne blazine in preproge,
- » peči in rešoje,
- » namizne, nočne, stoječe svetilke,
- » lustre in vsa druga svetilna telesa

i. t. d. i. t. d.

Vse v moderni, prama izvedbi in v zelo pestri izbiri.
Cene in modeli za vsakega.

„Elektroindustrija“ d. d.
Ljubljana, Gosposvetska 13 (Kolizej)

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsake besede Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2:50. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Vesele božične praznike

želi svojim cenj. odjemalcem ter se priporoča za obilen obisk tt.

F. M. Schmitt, Ljubljana

Pred Škofijo 2 Lingarjeva 4

Službeiščejo

Delavec

vojaščinu prost, išče službo skladiščnika, raznašalca ali pa v tovarni, najraje v Ljubljani. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15000. (a)

Zasluzek

Trgovski zastopnik

kateri potuje s svojim avtomobilom, v Dravski banovini zelo dobro vpleten, prevzame zastopstva možnih trdk. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »L. S.« št. 14930. (z)

Službodobe

Mlinarja

k holender stroju, 30 do 40 let starega, z dolgo in dobro prakso, ki se dobro spozna na vse material in vse barve, sprejme tovarna papirja v Zagrebu. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod številko 14940. (b)

Radiotehnika

verziranega, ki je obenem dober prodajalec, sprejmemo v prodajalno. Ponudbe pod »Stalna služba« št. 14917 na upravo »Slovenca«. (b)

Služkinja

srednjih let, zdrava, poštena, zanesljiva, ki zna dobro kuhati kmečko in meščansko hrano — se sprejme takoj v Savinjski dolini. Opravljati ima vsa spadajoča hišna dela. Ponudbe na upravo »Sl.« z navedbo zadnje službe pod »Srečno novo leto« št. 14954. (b)

Služba cerkvenika

in organista se razpisuje v Rakitni. Ponudbe na župni urad v Rakitni, o. Borovnica. (b)

Vnajem

ODDAJO:

Kavarna »Viadukt« se odda v podnajem. Za odkup inventarja potreben kapital 25.000 Din. Natančneje se izve: Šmartinska cesta 24. (n)

Aleksandra Rahmanova:

Dijaštvo, ljubezen, Čeka in smrt

19. septembra 1918.

Pogovarjamo se samo šepetaje, zakaj bojimo se, da ne bi celo v najbolj brezpomembnih pogovorih našli kaj protirevolucionarnega.

Pri nas stanuje človek, ki ima toliko umorov na vesti! Najgroznejše pa je, da prav za prav ni nič pošastnega na njem. Ko bi bilo, bi bilo manj strašno. Do nas je ljubezen, z ženo nežen. Po službi po cele ure presedita na zofi in jo nežno objema. Zraven poje tiho kako otožno pesem. Glasbo zelo ljubi in do živali ima kar strastno nagnjenje. Naše mačke ima po cele ure na kolenih in jih boža. Do denarja mu ni nič, običen je skoraj revno. Prepričana sem, da si ni nič vzel denarja starega očeta. Večkrat slišimo, ko mu žena očita, da so žene drugih komunistov bogato oblečene, samo ona mora hoditi ko delavka. Zelo rad igra karte. Kadar si na tako miroljuben način preganja čas in zraven tiho gode kako pesmico, napravljajo vtis človeka, čigar vest je popolnoma mirna in nedolžna! In vendar je toliko ljudi poobil in nečloveško mučil. Vedno sem se trudila v vsakem človeku najti kaj dobrega. Zdaj sem čisto nejevoljna zaradi te svoje norosti. Da bi pa celo pri Gorhunovu mogla misliti, da je nekaj dobrega v njem, me spravlja v obup in v skrajno nejevoljo.

21. septembra 1918.

Danes govori vse mesto o ustrelitvi prodajalcev v Kooperativu (državno prodajališče), samo aližni uradniki so bili, ki nimajo za buržuji prav nič

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Luščene orehe

ter mak za potice nudi

VID MURKO,

trgovina

Meljska cesta 24, Maribor

Vreče

za ogelje in premož, trpežne in močne — nudim najceneje. Ljudevit Sirc, Kranj. (l)

Lepe sani

dvovpredne, štirisedežne, kakor nove ohranjenosti — so zelo ugodno naprodaj pri Martinu Mali, Domžale. (l)

Ptičjo hrano

prvovrstno, za vse vrste ptic — po znižani ceni: Sever & Komp., Ljubljana Gosposvetska cesta 5. (l)

V restavraciji pri »Levu«

se toči vino čez ulico še vedno po stari ceni. — la belo dalmatinsko liter 8 Din, la črno kaštelansko liter 8 Din. Na zalogi 6 let stari »Prošek«. (l)

Najlepša božična darila

po znižanih cenah dobite v nedeljo, dne 24. decembra od 9 do 18 na Turjaškem trgu 4/l. Državni osrednji zavod za ženski domači obrt.

Knjižnico

slovenskih, hrvaških in nemških knjig — razprodajam. Vilma Kocbek, Mozirje. (l)

Kostanj po 1 Din kg

Slavnemu občinstvu naznanjam da se bo prodajal na Vodnikovem trgu iedilni kostanj po en dinar kilogram vsak dan do božičnih praznikov. Kompare Milan.

Porestva

Hišo v Zavodni

prodam za 140.000 Din. Vzajem tudi hranil. knjižice. — Naslov v upravi »Slovenca« v Celju. (p)

Kupimo

Pletilne stroje

št. 8, 10 in 12 — dobro ohranjenosti — ter stroj za navijanje volne — kupim. Ponudbe z označbo cene pod »Takojšnje plačilo 19« št. 15021 na upravo »Slovenca«. (k)

Malo stružnico

za les in kovine, za učno rabo — kupim. Ponudbe z opisom, merami in navedbo cene na: Ing. Remec, Ljubljana, Kersnikova 7. (k)

Auto-motor

Tovorni avto

lahak, prodam. Eventuelno proti hranilni knjižici. Davorin Tombah, Maribor, Zrinskega trg 6.

Prodamo

Orehova jedrca

nailepše presušena — po 29 Din za kg nudi Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. (l)

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A & M ZORMAN Ljubljana Stari trg 92.

Denar

Najkulantnejša posojila dajemo:

Razno

Za št. Jakobski okraj

odstopim telefon in telefonsko številko 27-31. (r)

Novost v Šiški

je balicanje na ledu — Eisschiessen — v gostilni pri »Nikotu« — Knezova ulica 19. (r)

Obrt

Koruzo za kremo

oddaja najceneje veletrgovina lita in moka A VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24

Zimske suknje

usnienne suknjice najboljši nakup: A Presker, Sv. Petra cesta 14 (l)

Najlepše božično darilo:

JARA čevlji

Cene smo ponovno znižali!

Velika izbira original šmucarskih sportnih in turistovskih čevljev. — Krasni damski čevlji najnovjših modelov po izredno nizkih cenah.

PRODAJALNA: LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 20

Maribor, Gosposka ulica 18 in Zagreb, Illica 60

SUPER 34

Standard RADIO

1. Absolutna zanesljivost v obratu.

2. Lahka vglasitev potom enega gumba.

3. Z velikimi črkami napisane postaje na osvetljeni skali.

4. Največja selektivnost 8 KC.

5. Sedem vglasičenih krogov.

6. Največja občutljivost.

7. Naravna reprodukcija zlasti globokih glasov.

8. Spreminjanje barve glasu.

9. Spreminjanje jakosti glasu.

10. Spreminjanje jakosti gramofonske glasbe.

11. Sprejem srednjih in dolgih valov.

12. Sprejem kratkih valov s pomočjo posebnega adaptorja.

13. Možnost uporabe Rejectostat antene.

14. Elektro dinamični zvočnik.

15. Popolna varnost pred udarci toka.

16. Okusna izvedba.

17. Priključek na električni tok katerekoli napetosti.

Zastopstvo:

„RADIO“ reg. zadruga v Ljubljani

2 o. z.

Telefon 31-90 Miklošičeva cesta 7 Telefon 31-90

Pošljite naročnino!

Največjo izbiro BOŽIČNIH DARIL

kakor:

JEDILNO ORODJE v eviji, namizni okraski itd. Vam nudi le specijalna trgovina daril

Slavko Markovič

Maribor, Gosposka 40

ULKA

najmanjša in najcenejša fotokamera na svetu! 45 mm x 41 mm x 40 mm se nosi v žepu! Izredno ostre in lepe slike! Din 69.— / Film za 8 slik Din 9.50. Povzete.

GEC & GNUS, Maribor

Oddajajo se zastopstva

skupnega. Nihče ne ve, kaj so zagrešili.

Ze samo če greš po ulici, je zdaj dogodek, pri katerem ne prideš nikoli iz strahu. Boljševiki so uvedli novo modo. Vsak trenutek obkolijo skupino hiš, gledališče, kino itd., ne spuste nikogar skoz in zahtevajo od vsakega, da jim pokaže listine. Če ni kaj v redu, ga zapro. Danes sem tudi jaz prišla v tak položaj. Bila sem ravno v mestnem parku, ko se raznese glas, da je park obkoljen. Vse je prestrašeno teklo k izhodu, tam je pa že stala gruča čekistov, ki so od vsakega zahtevali dokumente.

»Vaš dokument,« me je vprašal čisto mlad čekist z veselim nasmeškom, kot bi bila velika noč. Dala sem mu dijaško legitimacijo in službeno potrdilo knjižnice. Čekist z veselim nasmeškom in rožnatim obrazom me je nepremično gledal in ne da bi pregledal dokumente, je rekel:

»Vaši dokumenti niso v redu, morate z menoj!«

»Ni res, v redu so!« sem zakričala in smrtini strah me je prevzel.

»Ne, ne, nekaj ni v redu, morate z menoj!« je odgovoril mirno in obraz mu je dobil tolst, svinjske poteze. Od strahu nisem mogla govoriti, noge so mi odpovedale. Tu je pristopil drug čekist, pogledal moje papirje in rekel:

»Vse je v redu, lahko greste!«

Mlad čekist z rožnatim obrazom je onega divje pogledal in bi rad nekaj ugovarjal, jaz sem se pa zavedla položaja in sem v trenutku zginita.

1. oktobra 1918.

Marusjo Bjelajeva so zaprli, ker je v službeni brzojavki nekaj besed predejala.

4. oktobra 1918.

Marusjo Bjelajeva so ustrelili. Pravijo, da je nalašč premenila službeno brzojavko, da bi ustre-

gla »Belim«. Uboga Marusja! Proletarka! Proletarijat je ubil njenega moža in potem njo samo. Sploh se zdaj zmerom bolj govori, da čeka tudi delavce strelja v trumah.

5. oktobra 1918.

Vsi smo tako utrjeni, tako zmučeni... tako sestradani... Ali je še kje kaka dežela, kjer je mogoče živeti, enostavno samo živeti, kjer se ni treba vsak trenutek bati, da bi te trpinčili, mučili, ubili? Ali so še kje ljudje, ki se lahko do sitga najedo? Ljudje, ki lahko prosto povedo, kar mislijo?

Jekaterinburg je že v rokah »Belih«. Oh, kako vse čaka rešitve! Ali pride? In če ne pride, kaj potem? Kako dolgo še zdržimo?

25. oktobra 1918.

Praznik revolucije. Mesto je v rdečih zastavah Demonstracije, govori. Tudi mi smo zraven, vsi morajo biti zraven. Ljudstvo molči.

Le malo inteligentnih družin je v mestu, iz katerih ne bi bil vsaj po en član od boljševikov ustreljen. Toda nikogar ni videti v žalni obleki. Zalovati za žrtvami terorja je najstrožje prepovedano.

29. oktobra 1918.

Starega duhovnika iz neke okoliške vasi so zaprli in privedli pred Ispolkom. Kmalu se je zbrala velika množica kmetov iz vasi pred poslopjem in zahtevala, naj duhovnika izpuste. Ne da bi odgovorili, so čekisti ustrelili med množico in jih mnogo ubili, med njimi tudi ženske in otroke. Kmetje so se razbežali, bili so pa tako divji, da so med potjo nekaj vojakov dobesedno raztrgali. Duhovnik je bil ustreljen in v vas poslana

kazenska ekspedicija. Več vaščanov so postrelili, vse druge, tudi ženske, so pretepli z nagajkami iz železne žice. Pri teh nagajkah že pri prvem udarcu odpade obleka in celi kosi mesa.

Kmetje so obupani. Pravijo, da nikdar niso bili pod črjem tako »razžaljenic«, kot zdaj pod vlado sovjetov.

2. novembra 1918.

Uvedli so splošno dolžnost dela. Vse mora delati. V resnici delajo v naši družini vsi, tudi moje mlajše sestre: toda tudi to nas ne obvaruje stradanja. Kaj je sladkor, smo že davno pozabili; mnogi pije čaj s saharinom; meni pa bolj ugaja brez sladkorja, kajti čaj s saharinom ima okus po bakru. Sploh pa, čaj! Od čaja je ostalo samo ime. Da se vroča voda primerno pobarva, uporabljamo vsakovrstne izvlečke; listje robid in rdečih jagod, praženo korenje itd. Hranimo se skoraj izključno s krompirjem. Mleko se skoraj ne more dobiti. Naša soseda je šla 20 vrst daleč v vas in dobila v zameno za poročni prstan četrt mleka, ko je pa šla po stopnicah, ji je spodrsnilo in razbila je steklenico. Mislila sem, da bo od žalosti izgubila pamet.

Polagoma izkopavamo dragocenosti in jih dajemo v zameno za živila.

6. novembra 1918.

Tovarnarja Laptjeva so izpustili, sin, ki igra važno vlogo v komunistični stranki, ga je oprostil. Izjavil pa je očetu, da morajo buržuji kot razred izginiti; brez ozira na to, ali je buržuji storil kaj kaznivskega ali ne. Dejal je:

»Oče, vi ste buržuji, zato bi vas morali ugonobiti; ker ste pa moj oče, vas pustimo živeti!« (Dolje.)